

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΕ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΥΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΣΤΗ ΛΑΜΙΑ**

ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ:

ΓΕΩΡΓΟΥΤΣΟΥ ΜΑΡΙΑ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΔΑΠΟΝΤΕ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΛΙΤΣΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ:

ΜΑΡΤΙΝΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΚΑΚΑΒΑΣ – ΠΑΠΑΝΙΑΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΠΑΤΡΑ 2017

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εποχή της γνώσης και της πληροφορίας είναι η εποχή μας και ο σύγχρονος άνθρωπος τη βιώνει σε κάθε έκφραση και έκφρασή της, στην καθημερινότητα του. Ο κόσμος σήμερα αλλάζει ραγδαία σε κάθε διάσταση του. Η πληροφορία, τα προηγμένα πληροφοριακά συστήματα και η εξειδικευμένη παραγωγή γνώσης είναι οι σημαντικότεροι και πλέον περιζήτητοι πόροι της σύγχρονης εποχής. Η πληροφορία και η μετάλλαξη της σε εμπορικό προϊόν με υψηλή αξία, συμβάλει στην διαμόρφωση νέων αξιών, παραμερίζοντας καθημερινές αξίες και κοινωνικά πρότυπα που δίνουν τη θέση τους σε άλλου τύπου δομές. Το κύριο χαρακτηριστικό των νέων αυτών δομών είναι η ικανότητά τους να παράγουν και να διαχωρίζουν τον τεράστιο όγκο πληροφοριών στις οποίες έχουν πρόσβαση. Ο εκσυγχρονισμός των τηλεπικοινωνιών έχουν επιτρέψει την ταχύτερη μετάδοση της πληροφορίας. Οι πληροφορίες που μέχρι τώρα αναζητούνταν στο βιβλίο, στην εφημερίδα ή στην τηλεόραση, αλλάζουν μορφή και μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας, μπορούν σήμερα να ανακτηθούν είτε ως κείμενο, ήχο ή εικόνα είτε και τα τρία μαζί από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Μέχρι τώρα ο άνθρωποι μετακινούνταν προς τις πηγές των πληροφοριών, οι οποίες ήταν αποθηκευμένες σε κάποιο γεωγραφικό σημείο του πλανήτη. Οι πληροφορίες σήμερα ταξιδεύουν μέσω των δικτύων προς τους ανθρώπους οι οποίοι τις αναζητούν από ένα σταθερό γεωγραφικό σημείο, μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Έτσι η νέα τάξη πραγμάτων οδήγησαν την ανθρώπινη φαντασία στη δημιουργία ενός νέου τύπου κτιρίου πολλαπλών λειτουργιών, που φαινόταν ουτοπικό τους προηγούμενους αιώνες, την mediatech με στόχο να αναπτύξουν και να αξιοποιήσουν τις νέες δυνατότητες της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών.

Υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός κτιρίων που σχετίζονται με τη φύλαξη, οργάνωση και παροχή κάθε είδους πληροφορίας, στοιχείων, και γνώσεων που είναι χρήσιμα ως ερευνητικό υλικό και ως πηγή πληροφοριών. Οι βιβλιοθήκες, τα ιστορικά αρχεία, τα αρχεία των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών, των εφημερίδων, οι χαρτογραφικές και τοπογραφικές υπηρεσίες, τα υποθηκοφυλάκια καλύπτουν αυτή τη λειτουργία. Τα ιδρύματα αυτά φυλάσσουν τεράστιες ποσότητες στοιχείων σε μορφή βιβλίων, εγγράφων, χαρτών, σχεδίων, φωτογραφιών και ηχογραφήσεων. Η ψηφιοποίηση της πληροφορίας, δηλαδή η παραγωγή και η διάδοση της πληροφορίας σε ψηφιακή μορφή, μαζί με την ανάπτυξη και χρήση νέων πολυμεσικών προϊόντων και υπηρεσιών έθεσαν σε νέα βάση τους όρους με τους οποίους γίνεται ο σχεδιασμός των κτιριακών δομών σήμερα. Εφόσον δηλαδή οι διάφορες δραστηριότητες που στεγάζονται στα κτίρια πληροφορικοποιούνται, στο ένα ή τον άλλο βαθμό, αλλάζουν και οι λειτουργικές απαιτήσεις των κτιρίων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι η μελέτη της εξέλιξης της βιβλιοθήκης και πως από της παραδοσιακή βιβλιοθήκη με το πέρασμα των χρόνων φτάσαμε στη Mediatech Στόχος μας ήταν ο σχεδιασμός και η ένταξη μιας νέας τέτοιας σύγχρονης βιβλιοθήκης στη πόλη της Λαμίας.

Στο πρώτο κεφάλαιο θα κάνουμε μια ιστορική αναδρομή για την εξέλιξη της βιβλιοθήκης από την αρχαιότητα ως σήμερα και πως φτάσαμε στην εμφάνιση αυτής της νέας μορφής βιβλιοθήκης που ονομάζουμε mediatech. "Οι νέες βιβλιοθήκες δεν εφευρίσκουν ή ακόμα δεν εκσυγχρονίζουν τον παραδοσιακό θεσμό, απλώς το συσκευάζουν με ένα νέο τρόπο." όπως αναφέρει ο Rem Koolhaas. Επίσης θα αναφερθούν κάποια παραδείγματα σπουδαίων αρχιτεκτόνων που αποτέλεσαν σταθμό στην δημιουργία της mediatech και μελετήθηκαν σαν case studies για τον σχεδιασμό της δικιάς μας σύγχρονης βιβλιοθήκης. Σε αυτό το κεφάλαιο θα μελετηθεί και η σημασία της βιβλιοθήκης στην Ελλάδα και θα παρατεθούν παραδείγματα βιβλιοθηκών που είχαν μεγάλη αρχιτεκτονική σημασία καθώς επίσης και κτίρια δημόσιου ενδιαφέροντος όπως η Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών καθώς επίσης και το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος όπου θα μπορούσε να πει κανείς ότι είναι συνυφασμένο με την τεχνολογία και θα μπορούσε να θέσει τις βάσεις για μια σύγχρονη βιβλιοθήκη στην Ελλάδα.

Στο δεύτερο και τελευταίο κεφάλαιο γίνεται εντοπισμός της ακριβής θέσης του σχεδιασμού της mediatech. Η σύγχρονη αυτή βιβλιοθήκη καλύπτει τις ανάγκες του κοινού , των πολιτών και των επισκεπτών της Λαμίας και λειτουργεί ως πολιτιστικό κέντρο της πόλης και σημείο συγκέντρωσης ανθρώπων. Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται λεπτομερής περιγραφή του προγράμματος και της χρήσης του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ 1
2. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ – MEDIATHEQUE	σελ 4
2.1. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ MEDIATHEQUE ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ	σελ 6
2.1.1. GRANDE BIBLIOTHEQUE	σελ 6
2.1.2. MEDIATHEQUE	σελ 10
2.2. Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	σελ 15
2.2.1. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥΧΩΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	σελ 17
2.2.1.1. ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ	σελ 17
2.2.1.2. ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ	σελ 19
2.2.1.3. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	
2.2.1.4. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΛΑΜΙΑ	σελ 22
3. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΙ MEDIATECH	σελ 25
3.1. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ	σελ 25
3.2. ΘΕΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ	σελ 26
3.3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΟΥ	σελ 27
3.4. ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΤΙΡΙΟΥ	σελ 42
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	σελ 43
5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ 44

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο 18ος αιώνας και ειδικά τα τέλη του, χαρακτηρίζονται από επαναστάσεις, κρίσεις και πολέμους που σηματοδότησαν ραγδαίες εξελίξεις σε κοινωνικό, πολιτικό κι οικονομικό επίπεδο. Χαρακτηριστικότερο όλων αποτελεί η Γαλλική Επανάσταση (1789), η οποία επέφερε δραστικές αλλαγές ως προς την αντιμετώπιση του ανθρώπου ως αυθύπαρκτης οντότητας σε ένα ουμανιστικό κοινωνικό πεδίο. Εμφανίζονται ιδέες όπως η ελευθερία του ατόμου, η ισότητα και άλλες ριζοσπαστικές φιλοσοφικές προτάσεις, οι οποίες αναπόφευκτα έχουν επίδραση και στον χώρο της αρχιτεκτονικής.

Κύριο χαρακτηριστικό της εποχής είναι η εμφάνιση και η επικράτηση της μηχανής, γεγονός που επιδρά καταλυτικά στη διαμόρφωση της σύγχρονης αντίληψης της πραγματικότητας και της διαμόρφωσης του σύγχρονου τρόπου ζωής. Η εκβιομηχάνιση της παραγωγής οδηγεί στην βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και κατ' επέκταση στην αύξηση του πληθυσμού των αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων πόλεων. Επομένως ο 19ος αιώνας είναι μια εποχή τεράστιων πολιτικών, πολιτιστικών, κοινωνικών, οικονομικών ακόμα και δημογραφικών αλλαγών στην Ευρώπη. Όσο αναφορά την τέχνη στο τέλος του αιώνα παρατηρείται μια περίοδο ευημερίας. Η περίοδος αυτή είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον δυναμισμό τις αντιθέσεις και τις ανταγωνιστικές τάσεις του 19ου αιώνα κι αποτελεί την ομαλή συνέχεια του και μπορεί ταυτόχρονα να θεωρηθεί σαν μια αυθύπαρκτη οντότητα, με τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και επιτεύγματα. Το βασικό στοιχείο που επικρατεί την περίοδο αυτή είναι η μηχανή. Στις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα σημειώνονται στην αρχιτεκτονική δραματικές αλλαγές που δημιουργούν νέα πλαίσια και ανοίγουν νέες κατευθύνσεις και δυνατότητες (Λάββας, 2002).

Πιο συγκεκριμένα η αρχή του 20ου αιώνα βρήκε την αρχιτεκτονική να είναι οργανικά δεμένη με τις διεργασίες, τα κινήματα, τις ιδεολογίες και τα πνευματικά και καλλιτεχνικά ρεύματα του 19ου αιώνα. Είναι η εποχή της προόδου και της αλλαγής. Μέσα από αυτή φαίνεται η ανθρώπινη ιστορία ως μια σειρά διαδοχικών περιόδων, που οδηγούν προοδευτικά στη σύγχρονη εποχή του 21ου αιώνα. Από τον 19ο αιώνα ρίζωσε η πεποίθηση πως αυτή η πορεία των εποχών είναι ακαταμάχητη.

Η ταυτόχρονη έκρηξη της επιστήμης και της τεχνολογίας είναι το βασικό χαρακτηριστικό του αιώνα μας. Τα τελευταία χρόνια με το περιτύλιγμα του πλανήτη από δορυφόρους και δίκτυα επικοινωνίας και πληροφορίας καθώς και με την ανάπτυξη των υπολογιστών, μια τεράστια εξέλιξη των σχετικών τεχνολογιών λαμβάνει χώρα, ασύρματη, καλωδιακή και δορυφορική τηλεόραση, τηλέφωνο, φαξ, μόντεμ, ίντερνετ είναι τα εργαλεία της νέας εποχής. Ο νέος κόσμος είναι ψηφιακός, όλα ανάγονται στο δυαδικό σύστημα: μηδέν και

ένα. Μέχρι τώρα η γεωγραφική απόσταση είχε άμεση σχέση με τον χρόνο, μπορούσε δηλαδή να αναχθεί σε χρονική διάρκεια. Με την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, η θεμελιώδης αυτή σχέση χρόνου -απόστασης διαλύεται. Η πληροφορία και η ψηφιακή εικόνα γίνονται τώρα ταυτόχρονες με το γεγονός όπου και αυτό συμβαίνει. Η πληροφορία προηγείται και δημιουργεί το γεγονός που δεν θα υπήρχε αν δεν έπρεπε να αποτελέσει είδησή. Οι νέες τεχνολογίες μηδενίζουν την απόσταση και εξαλείφουν την σημασία του τόπου προσφέροντας έτσι τεχνητή εγγύτητα.

Με τα νέα δεδομένα προκύπτουν νέοι τρόποι αντίληψης της σύνθεσης της αρχιτεκτονικής πραγματικότητας, καινούριες ιδέες, νοήματα και μορφές, νέες ευαισθησίες και οράματα. «Ο αρχιτέκτονας της σύγχρονης εποχής είναι αυτός του «δοτής της μορφής». Ο δημιουργός ιεραρχικών και συμβολικών δόμων που χαρακτηρίζονται από τη μια για την ένωση των επιμέρους μερών και από την άλλη για τη διαφάνεια της σχέσης μεταξύ μορφής και συμβολισμού της.» (Bernard Tschumi, 1987)

Ο νέα μορφή αρχιτεκτονικής που εμφανίζεται είναι η mediatech. Αποτελεί πρότυπο μοντέλο βιβλιοθήκης και μουσείου της σύγχρονης εποχής. Είναι ο καινούριος τύπος δημόσιου κτιρίου που έχουν ανάγκη οι πόλεις σήμερα. Ουσιαστικά μιλάμε για ένα κέντρο συνάθροισης κόσμου, μία βιβλιοθήκη που αποτελεί μια νέα πρόταση η οποία ξεφεύγει από το απλό βιβλίο όπου η πληροφορία μεταδίδεται ηλεκτρονικά, χωρίς αυτό όμως να σημαίνει το τέλος του βιβλίου. Η mediatech είναι μια εγκατάσταση για τη συλλογή και ανταλλαγή γνώσης μέσω της τεχνολογίας και της ηλεκτρονικής πληροφορίας. Είναι λεπτή η γραμμή που κάνει να διαφέρουν μια βιβλιοθήκη από μια mediatech. Συνήθως σε μια mediatech ενσωματώνεται κομμάτι βιβλιοθήκης μέσα. Η αφετηρία και των δύο υπήρξε η παραδοσιακή βιβλιοθήκη εκείνος ο "μικρόκοσμος που δημιουργήθηκε από τις ιδέες και τις μνήμες μας αλλά η mediatech είναι ο καινοφανής αστέρας που εκτείνεται στον κόσμο, δισεκατομμύρια έτη φωτός μακριά." (Toyo, 1990).

Στο παρελθόν η βιβλιοθήκη ήταν το διανοητικό σύμβολο των κυρίαρχων κρατών βασισμένο στη γλώσσα ή στον γραπτό λόγο . Ο θεσμός της mediatech γεννήθηκε στις πόλεις την εποχή της παγκοσμιοποίησης , στην οποία η σημασία των εθνικών εμποδίων μειώνεται συνεχώς και αντικαθίσταται από ένα παγκόσμιο δίκτυο. Μια βιβλιοθήκη μπορεί να υπάρξει από μόνη της, έχοντας ως σκοπό της τη διατήρηση της συλλογής πολύτιμων βιβλίων της ως ιστορική μνήμη. Αντιθέτως , μια mediatech δεν μπορεί να υπάρξει μεμονωμένα. Πρόκειται για έναν κόμβο στο παγκόσμιο δίκτυο, ένα από τα αμέτρητα σημεία εστίασης τους.

Κατ'αυτή την έννοια οι πόλεις παύουν να είναι μόνο γεωγραφικοί τόποι που καθορίζονται από την ταυτότητα, την ιστορία και την σχέση τους. Μέσω της mediatech αποκτούν μια δίσσημη υπόσταση υλική και άυλη. Η αρχιτεκτονική καλείται να κάνει το άυλο ένα ανύπαρκτο άπειρο βιβλίο. Για έναν αρχιτέκτονα δεν είναι αρκετό να εγκαταστήσει απλώς τον εξοπλισμό αναζήτησης πληροφοριών. Και εδώ έγκειται η αποτελεσματικότητα του αρχιτέκτονα αν θα πετύχει τον στόχο του να δημιουργήσει τη μορφή που θέλει με τον σωστό συμβολισμό.

2. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - MEDIATECH

Οι βιβλιοθήκες αποτελούν χώρους αποθήκευσης, ταξινόμησης, συντήρησης και μεταλαμπάδευσης της γνώσης εδώ και τουλάχιστον 27 αιώνες. Κατά το μακρό αυτό διάστημα η διαμόρφωση τους ως χώρων άλλαξε αρκετές φορές σε ανταπόκριση προς τις αλλαγές των πολιτισμικών, αλλά και πολιτικών ιεραρχήσεων. Ο τρόπος λειτουργίας τους πάντως παρέμεινε κατ'ουσίαν αμετάβλητος. Οι βιβλιοθήκες οφείλουν σταθερά να αντιμετωπίζουν πέντε παράγοντες: τη μορφή των μέσων που πρέπει να αποθηκεύσουν, τη φύση της χρήσης τους, τα διαρκώς επεκτεινόμενα βιβλιοστάσια, την αλλαγή του αρχιτεκτονικού και του ευρύτερα καλλιτεχνικού ύφους και των διαρκών τεχνολογικών εξελίξεων (Δομές, 2008).

Κατά την εποχή του Μπαρόκ, οι βιβλιοθήκες αντιμετωπίζονταν σαν συνολικά έργα τέχνης που στέγαζαν την αρχιτεκτονική, τη γλυπτική, τη ζωγραφική, την επιλοποιία και τις τέχνες του βιβλίου. Ωστόσο οι όλοι και μεγαλύτεροι αριθμοί βιβλίων έκαναν δύσκολη την στέγαση τους στις μεγαλοπρεπείς ανακτορικού τύπου αίθουσες. Από την δεκαετία του 1820 ως τη δεκαετία του 1960, οι βιβλιοθήκες ακολουθούσαν την τριμερή διαίρεση του προγράμματος σε λειτουργικές ζώνες με σαφή χωρικά και άλλα χαρακτηριστικά, όπως την εισηγήθηκε ο Leopoldo della Santa (1772-1827) στο προγραμματικό κείμενο και σχέδιο του το 18116: αποθήκευση, ανάγνωση, διοίκηση (Δομές, 2008).

Το δεύτερο κύμα αλλαγών στην αρχιτεκτονική των βιβλιοθηκών παγκοσμίως μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν το προϊόν της εμπειρίας του προγράμματος ανεγέρσεως βιβλιοθηκών του ιδρύματος Carnegie, που δημιούργησε 2509 βιβλιοθήκες σε όλη την έκταση των Ηνωμένων Πολιτειών και ακόμη στην Βρετανία, την Ιρλανδία, τον Καναδά, την Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία, τη Σερβία, την Καραϊβική και τα νησιά Φίτζι μεταξύ του 1983-1929. Πίσω από τις επιβλητικές ιστορικιστικές η παραδοσιακές προσόψεις, ο ενιαίος εσωτερικός χώρος ενεθάρρυνε την επικοινωνία με τον βιβλιοθηκάριο και δημιουργούσε ευκαιρίες για να ανακαλύψει και να ξεφυλλίσει κανείς τα βιβλία στα άλλοτε απρόσιτα κλειστά βιβλιοστάσια. Εισήχθη η έννοια της ευελιξίας στη βάση απροσδιόριστων χωρικά λειτουργιών και με φροντίδα για ενδεχόμενες μελλοντικές αλλαγές (Δομές 2008).

Η εσωτερική δομή βασισμένη στην ευελιξία και την ελευθερία πρόσβασης είναι αυτό που εξάγεται τελικά ως κύριος παράγων στο σχεδιασμό βιβλιοθηκών.

Η πληροφορία σήμερα παράγεται ως επί το πλείστον για να πουληθεί. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και οι on-line υπηρεσίες τροποποιούν τις σχέσεις μας με τη φυσική επικράτεια και αλλάζουν τους ορισμούς του ιδιωτικού και του δημοσίου. Το διαδίκτυο παρέχει στους χρήστες του ένα ολιστικό περιβάλλον,

όπου πληροφορία και διασκέδαση συνδυάζονται και δεδομένα ενσωματώνονται σε μια συνολική εμπειρία, που ενοποιεί εικόνα, ήχο και κείμενο.

Με τον αυξανόμενο έλεγχο της γνώσης και της πληροφορίας από το πολυεθνικό κεφάλαιο, οι βιβλιοθήκες θα υφίστανται τις συνέπειες των διεθνοποιημένων επενδύσεων, της διεθνοποιημένης παραγωγής και της διεθνοποιημένης κατανάλωσης. Η βιβλιοθήκη και οι άλλοι δημόσιοι θεσμοί υφίστανται τις συνέπειες της σταδιακής διάβρωσης του δημόσιου χώρου, που επιφέρει η αύξουσα κυριαρχία της ιδιωτικής επιχείρησης. Αυτή η συνθήκη θέτει, εν τέλει, σε κίνδυνο την ίδια την ύπαρξη της βιβλιοθήκης ως δημόσιου θεσμού.

Η κοινωνική ταυτότητα της βιβλιοθήκης οφείλει πλέον να επαναπροσδιοριστεί. Ο Rem Koolhaas αποκαλεί την βιβλιοθήκη ως "τον τελευταίο δημόσιο θεσμό". Κατανοώντας το εμπορικό mall ως δοκίμιο για μια νέα πολεοδομία και υποδειγματικό κτηριακό τύπο, όπου το δημόσιο συμφέρον αναμιγνύεται αποτελεσματικά με το ιδιωτικό στα πλαίσια της ιδιωτικοποιημένης πόλης, εφαρμόζει την οργάνωση και τον χαρακτήρα αυτού στην πασίγνωστη βιβλιοθήκη του στο Seattle. Εκεί επιτρέπει μέγιστη ευελιξία. Ταυτόχρονα αρθρώνει τις ποικίλες λειτουργίες μέσω μιας διαδικασίας χάραξης ορίων στον χώρο, που δημιουργεί ευδιάκριτα θεματικά διαμερίσματα, ανάλογα με ένα πολυκατάστημα. Η συμπίεση της ψηφιοποιημένης πληροφορίας αφήνει χώρο για νέες προγραμματικές ενότητες, τους "ελκυστές", μια παιδική βιβλιοθήκη, μια αίθουσα για δημόσιες εκδηλώσεις, μια συλλογή βιβλίων σε πολλές γλώσσες, μια ζώνη χαλαρών κοινωνικών επαφών, περιοχές για τεχνική κατάρτιση, χώρους για συζήτηση κλπ. που εντάσσονται στα τρία τυπικά συστατικά στοιχεία της βιβλιοθήκης (Δομές, 2008).

Σχεδόν στο άλλο άκρο, οι Herzog and de Meuron μοιάζουν να ακολουθούν μια πιο παραδοσιακή αλλά και έντονα κριτική προσέγγιση. Μοιάζουν να ανθίστανται στον προγραμματικό νεωτερισμό. Αιωρούνται μεταξύ της κατασκευής μιας υλικής πραγματικότητας και της μεταφοράς σε ύλη σημείων και συμβόλων επάνω ακριβώς στην όψη της βιβλιοθήκης, η επισημοποίηση της πληροφορίας με τον τρόπο μιας πρόσοψης οθόνης. Η επιδερμίδα του κτιρίου γίνεται ξανά το κτίριο στοιχείο του σχεδιασμού: μια επιδερμίδα πλούσια για ένα απλά διατυπωμένο χωρικό πρόγραμμα.

Και τα δύο έργα επικεντρώνονται εξίσου στις επικρατούσες μεθόδους κατανάλωσης της γνώσης. Οι τρόποι ανταπόκρισης τους συνιστούν στρατηγικές, που επιχειρούν να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της ανάκτησης κριτικών αφετηριών παραγωγής και γνώσης σε ένα περιβάλλον, όπου η γνώση όλο και περισσότερο μεταβιβάζεται σαν πληροφορία και η πληροφορία έχει καταστεί εμπόρευμα. Η βιβλιοθήκη οφείλει να παράσχει χώρους κριτικής και πλατφόρμες άσκησης διαλόγου (Δομές, 2008).

2.1. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ MEDIATHEQUE ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

2.1.1. GRANDE BIBLIOTHEQUE

Σύμφωνα με το κείμενο που δημοσίευσαν η ομάδα OMA στην κεντρική τους σελίδα στο ίντερνετ η βιβλιοθήκη αυτή σχεδιάστηκε εν όψη ενός διαγωνισμού που πρότεινε η Γαλλική κυβέρνηση για τη δημιουργία μιας βιβλιοθήκης στο Παρίσι το καλοκαίρι του 1989, με εκπρόσωπο τον Rem Koolhaas. Πρόκειται για ένα κοινωνικό πρόγραμμα 250.000 τ.μ. στην ανατολική πλευρά του Παρισιού δίπλα στον Σηκουάνα.

Είναι φανερό ότι ήδη από τα τέλη του προηγούμενου υπήρχε το όραμα της ψηφιακής βιβλιοθήκης. Ανάμεσα από τα ακανόνιστα κτίσματα της δεκαετίας του 60 και 70 όπου ο Rem Koolhaas τα αποκαλεί “κακούς πύργους”, θέλησε να φτιάξει ένα κολοσσιαίο τετράγωνο κτίριο (250 x 300 m), αποκομμένο από τα γύρω κτίρια, απέναντι από το ποτάμι, και ύψος κοντά στα 35 μέτρα.

Η φιλοδοξία του προγράμματος ήταν να απελευθερώσει την αρχιτεκτονική από τα στερεότυπα και την υποχρεωτική μορφή και προτείνει τη δημιουργία ενός συμβολικού χώρου με στόχο την συλλογικότητα. Το πρόγραμμα αυτό αποτέλεσε ένα μεγαλομανή όνειρο. Το σχέδιο είναι βασισμένο σε ένα τεχνολογικό σενάριο και αποτελούσε μια ουτοπία ενός πλήρους και ολοκληρωμένου συστήματος πληροφοριών. Όλες οι δραστηριότητες θα γίνονταν ηλεκτρονικά μέσα από tablets και υπολογιστές και το υλικό θα ήταν σε ηλεκτρονική μορφή ταινίες, μουσική, βιβλία κλπ. Το μέλλον σημαίνει όχι το τέλος του βιβλίου αλλά μια περίοδος με νέες μεθόδους.

Ο Koolhaas φαντάζεται μια κατασκευή από κανονικούς και μη κανονικούς χώρους όπου τα βασικά μέρη του κτιρίου αποτελούνται από την απουσία κτηρίου. Το σχέδιο είναι βασισμένο σε ένα τεχνολογικό σενάριο αναπτυγμένο όχι μόνο από αρχιτέκτονες αλλά από εφευρέτες, αναλυτές, ηλεκτρονικές εταιρίες κλπ. Ο ίδιος αναφέρει “Φανταστείτε μια κτηριακή κατασκευή από κανονικούς και μη κανονικούς χώρους όπου τα βασικά μέρη του κτηρίου αποτελούνται από την απουσία κτιρίου.” Αυτό το αναφέρει διότι ο τρόπος που έχει απεικονίσει τις κατόψεις είναι με κενά και με πλήρες. Έχει συμβολίσει το κενό με τον μαύρο χρώμα και το πλήρες με το άσπρο ενώ στην πραγματικότητα φαίνεται το αντίθετο από τις μακέτες του.

Δημιούργησε ένα χώρο, μία βιβλιοθήκη με πέντε διαφορετικές φόρμες. Τα επίπεδα δεν έχουν καμία σχέση το ένα με το άλλο και τα αποκαλεί έμβρυα το καθένα με τον δικό του τεχνολογικό πλακούντα. Το κτίριο του είναι ουσιαστικά

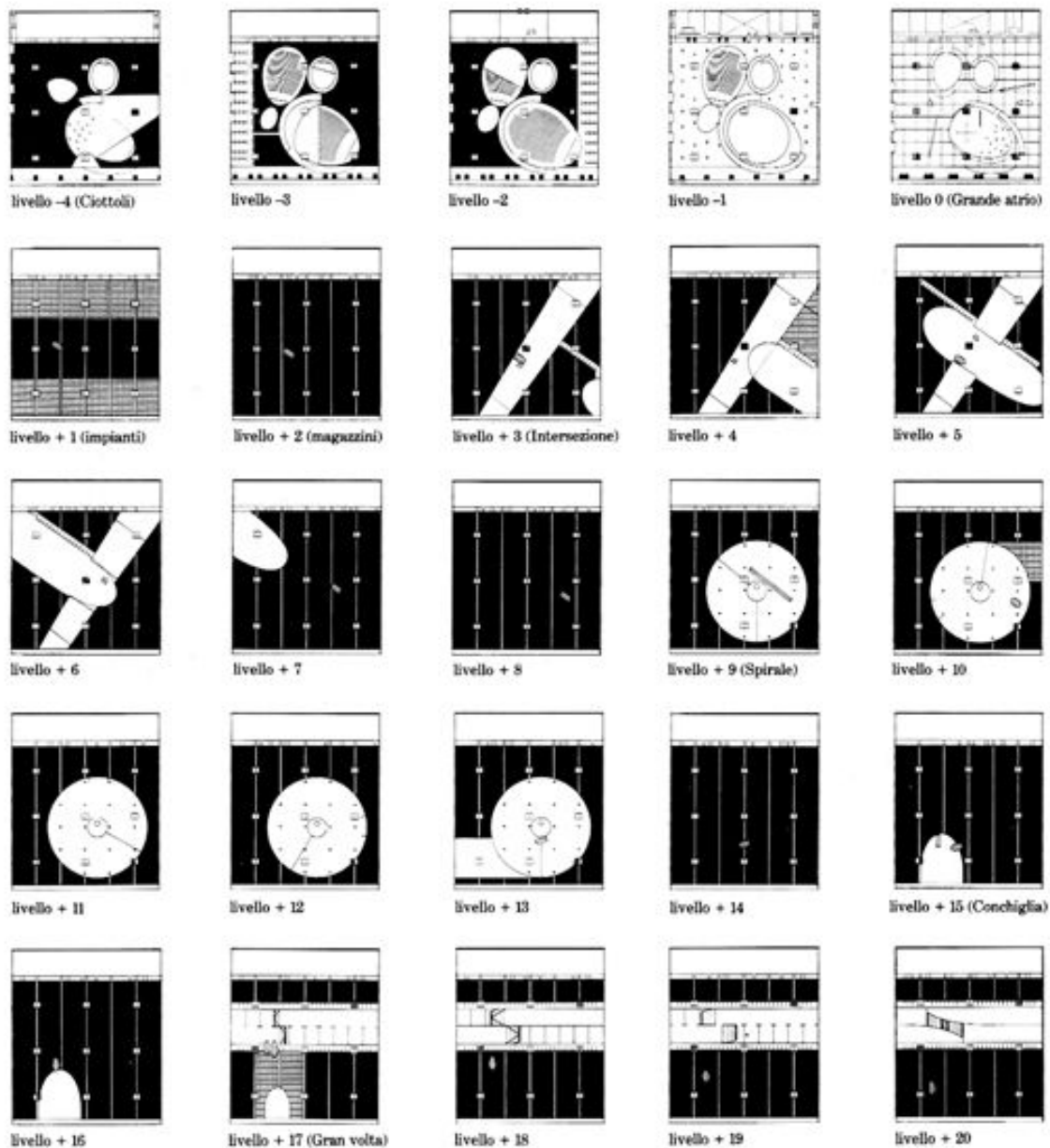
ένας κύβος που μέσα σε αυτόν έχει τοποθετήσει πέντε διαφορετικές μορφές που φαίνονται σαν να αιωρούνται μέσα στο χώρο και να αψηφούν το νόμο της βαρύτητας. Έχει δώσει όνομα σε αυτές τις μορφές: pebbles (βότσαλα), intersection (χώροι που τέμνονται), spiral (σπιδράλ), shell (μάτι), loop (λούπα). Η κάτοψη του κτιρίου δεν είναι ποτέ η ίδια και ο κυρίαρχος όγκος είναι κάθε φορά μια από αυτές τις πέντε μορφές. Στις κατόψεις έχει συμβολίσει τις πέντε μορφές με άσπρο χρώμα και τον υπόλοιπο κύβο με μαύρο θέλοντας να τονίσει τη σχέση του κενού και του πλήρους.

Η είσοδος γίνεται από τον 0 όροφο όπου ονομάζεται great hall ascension. Πρόκειται για μια μεγάλη αίθουσα όπου η οργάνωση του χώρου είναι σαφής. Το χολ έχει χωρητικότητα 10.000 ανθρώπους. Μία οριζόντια τομή χωρίζει τα χαμηλότερα τέσσερα πατώματα από το επίπεδο της εισόδου που αποτελούν τα pebbles. Ο Koolhaas τα ονόμασε έτσι επειδή σε αυτά τα επίπεδα κυριαρχούν μέσα στον κενό χώρο κάποιες ελλειψοειδείς μορφές μοιάζουν με βότσαλα. Πρόκειται για την οπτικοακουστική βιβλιοθήκη του κτιρίου όπου είναι φυλαγμένος ο "θησαυρός". Αυτά τα τέσσερα πατώματα θεωρείται πολιτιστική αποθήκη υλικού από το 1945. Έχει συγκεντρωθεί το υλικό από εικόνες και βιβλία και θυμίζει περισσότερο σινεμά παρά βιβλιοθήκη. Οι χρήσεις που περιέχει είναι βιβλιοθήκη από περιοδικά, βιβλία, βίντεο, επιστημονικού ενδιαφέροντος βιβλία, σινεμά, περίπτερα, αίθουσα ακροατών, θάλαμοι προβολής, lobby εισόδου συνεδριακά κέντρα, εστιατόρια και γραφεία. Πάνω από το επίπεδο εισόδου ακολουθούν δυο πατώματα που ονομάζονται storage και με αυτόν τον όρο εννοεί κενός χώρος, άδειος, που αναφέρεται στον χώρο όπου δεν τέμνεται με μια από τις πέντε βασικές μορφές που αναφέρθηκαν παραπάνω. Ουσιαστικά φιλοξενεί στην βόρεια όψη του κτιρίου ζώνες γραφείων για τις διοικητικές υπηρεσίες.

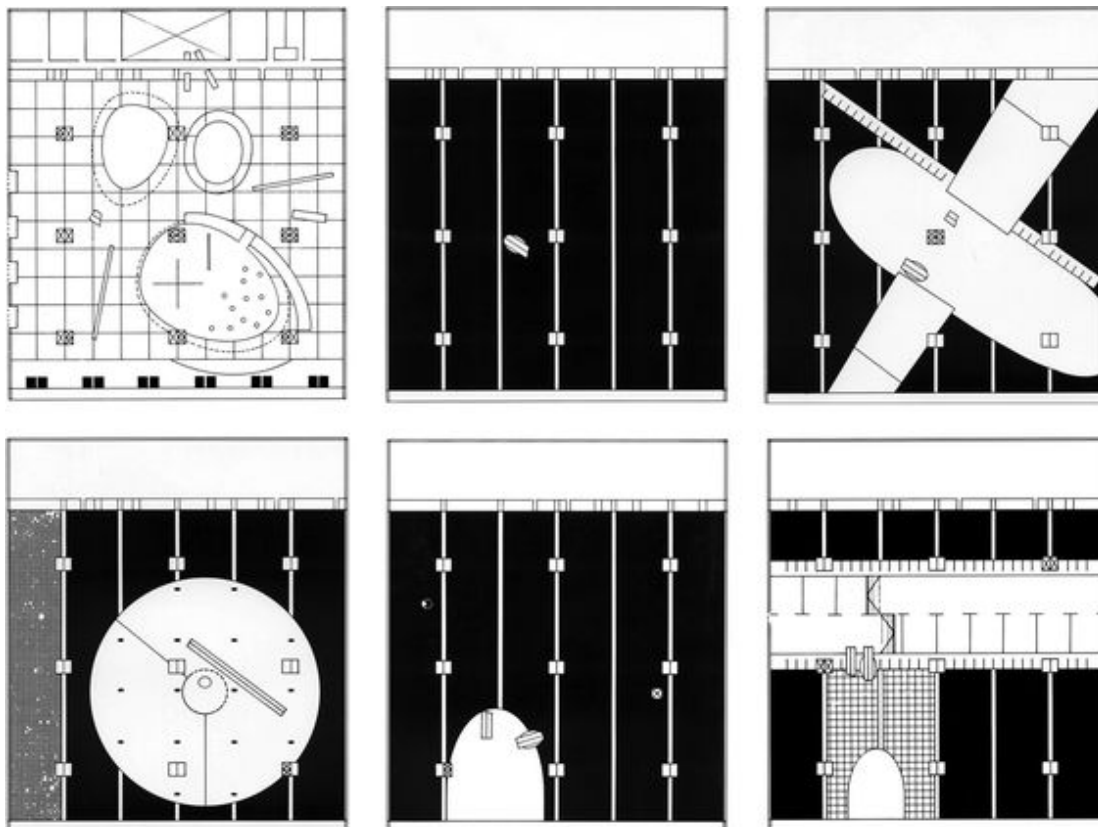
Στο τρίτο επίπεδο έχουμε φτάσει στο intersection. Από τον 3ο μέχρι τον 7ο όροφο υπάρχουν στην κάτοψη δύο μορφές που ξεκινάνε να τέμνονται όπου στον 7ο όροφο πια έχουν απομακρυνθεί. Μέσα σε αυτές τις δύο μορφές διαχωρίζονται οι χώροι διαβάσματος και οι χώροι ακουστικού υλικού. Οι τοίχοι είναι με διάφανη επένδυση για να υπάρχει οπτική επαφή. Το επίπεδο 8 είναι storage, και στο επίπεδο 9 ξεκινάει η μορφή σπιδράλ. Το σπιδράλ είναι συνεχόμενο σε τρεις στροφές και κυριαρχεί σε 5 πατώματα όπου το καθένα δίνει πρόσβαση σε διαφορετικό θέμα όπως αναγνωστήρια, αίθουσα ρομποτικής, αίθουσα συνεδριάσεων, καθιστικό και αποθηκευτικοί χώροι. Το επίπεδο 14 είναι storage. Στο επίπεδο 15 φτάνουμε στο shell όπου εμφανίζεται εξωτερικά σαν μάτι και έχει πανοραμική θέα στο Παρίσι. Το shell εκτείνεται μέχρι τον από πάνω όροφο, ακολουθεί ένας όροφος storage και στο επίπεδο 17 συναντάμε την τελευταία μορφή, την λούπα που φτάνει μέχρι τον 20ο όροφο τον τελευταίο του κτηρίου. Ο αρχιτέκτονας έδωσε αυτό το όνομα και το εξηγεί ως έναν χώρο όπου οι τοίχοι γίνονται πατώματα, το πάτωμα γίνεται οροφή και η οροφή πάλι τοίχος.

Σε αυτά τα επίπεδα φιλοξενούνται αίθουσες συνεδριάσεων, αναγνωστήρια, καθιστικό και καφετέρια. Τέλος υπάρχει και η δώμα, η ταράτσα όπου χρησιμοποιείται και δεν έχει μείνει καινός ανεκμετάλλευτος χώρος όπως συνηθιζόταν εκείνη την περίοδο στο Παρίσι όπου φιλοξενεί δραστηριότητες όπως εστιατόριο, γυμναστήριο, πισινά και κήποι.

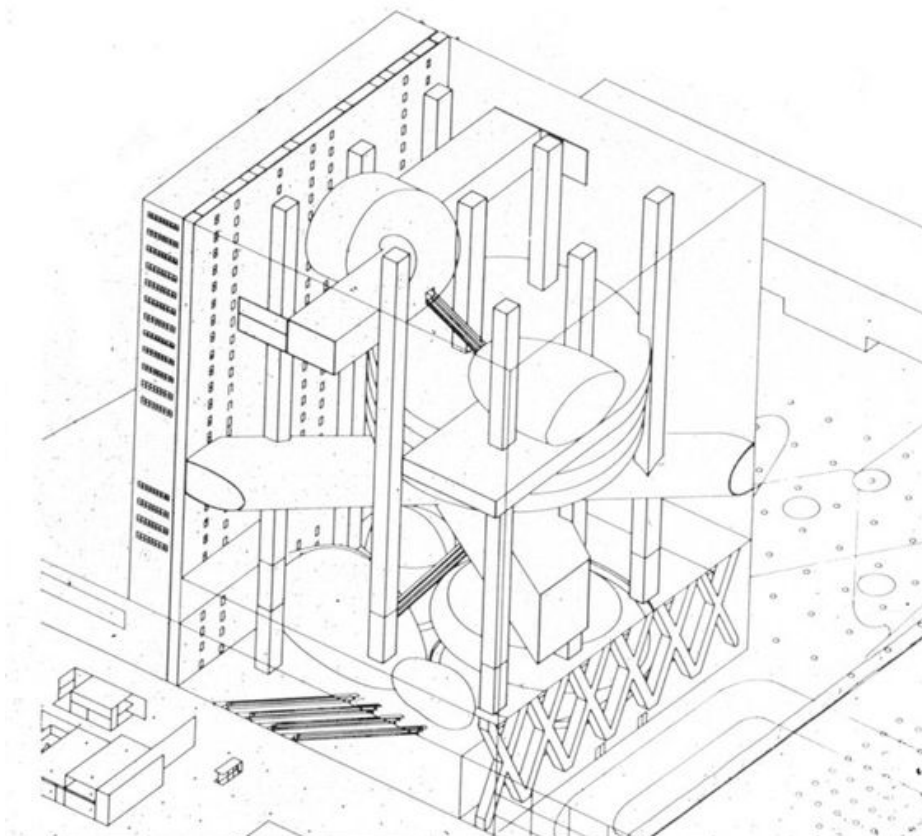
Αυτό το πρόγραμμα δεν πραγματοποιήθηκε αλλά η σημασία του ήταν τεράστια στην αρχιτεκτονική μεγάλων δημόσιων κτιρίων διότι ο Koolhaas ήδη από τότε είχε το όραμα της νέας εποχής, μιας εποχής βασισμένη στην τεχνολογία και στην πληροφορία, όπου μέσα από αυτή την βιβλιοθήκη αγήφησε τα στερεότυπα και της μορφής και της νοοτροπίας της κοινωνικής ζωής. Ήταν ένα βήμα μπροστά από την εποχή του.

Εικόνα 1: Κατόψεις της grande bibliotheque

Εικόνα 2: Οι πέντε μορφές και το storage

Εικόνα 3: Αξονομετρικό του εσωτερικού της grande bibliotheque

2.1.2. MEDIATHEQUE

Ο Ιάπωνας αρχιτέκτονας Toyo Ito είναι γνωστός ως σύγχρονος αρχιτέκτονας, που τα έργα του χαρακτηρίζονται από την προκλητική συχνά χρήση της τεχνολογίας. Ένα από τα πιο γνωστά του έργα είναι το Κέντρο Ηλεκτρονικών Μέσων, η Mediatech στην πόλη Sendai, μια επαρχιακή πρωτεύουσα, 300 περίπου χιλιόμετρα βόρεια του Τόκιο. Το 1995 ο δήμαρχος της πόλης αποφασίζει ότι η Sendai μια πόλη πλούσια και σύγχρονη είχε ανάγκη από ένα νέο κέντρο τεχνών στραμμένο όμως προς τα τεχνολογικά ηλεκτρονικά μέσα της εποχής μας. Ο Toyo Ito κερδίζει τον διαγωνισμό που προκηρύσσεται και προτείνει μια πρωτοποριακή ως τώρα ιδέα επεκτείνοντας την τυπολογία της βιβλιοθήκης με βάση τις σύγχρονες ανάγκες της εποχής. Η βασική πρόθεση του ήταν η δημιουργία ενός χώρου έρευνας και εκπαίδευσης χωρίς βιβλία, ανοιχτό προς την πόλη σε μια συνθήκη ελευθερίας και χωρίς υλικούς περιορισμούς. Η κύρια ιδέα του Ito ήταν ο συγκερασμός τριών βασικών στοιχείων ως προς τη δομή: τα οριζόντια γραμμικά επίπεδα, οι δεκατρείς μεταλλικές, δικτυωτές κολόνες και το διάτρητο εξωτερικό κέλυφος. Στόχος του ήταν η δημιουργία ενός αυτόνομου συστήματος χωρίς περιορισμούς στη σύνθεση των υλικών και διαχωρίζοντας τα τρία βασικά στοιχεία το ένα με το άλλο. Έτσι, σαν αποτέλεσμα έχουμε μία ελαφριά μορφή και ελεύθερη δομή με ασαφή όρια που βασίζεται στην αποδόμηση (Maffei, 2001).

Πρόκειται για έναν διάφανο κυβικό όγκο, όπως αναφέρει στο βιβλίο του με τον τίτλο του έργου, με περίβλημα που μοιάζει να εξαϋλώνεται και που περικλείει εσωτερικά επτά επίπεδα ορόφων, από μεταλλική κατασκευή που φαίνονται να επιπλέουν, στηριγμένα σε δεκατρία “εκκεντρικά” υποστυλώματα-πυλώνες, πλεγμένα από συνεστραμμένα κυλινδρικά μεταλλικά στοιχεία. Έχουμε έτσι εξωτερικά μια διαφανή, διαφώτιστη επιδερμίδα ενυδρείου, που φιλοξενεί στο εσωτερικό της ένα σύνθετο πολιτιστικό πρόγραμμα. Περιλαμβάνει συμβατική βιβλιοθήκη, οπτικό-ακουστική βιβλιοθήκη που δικαιολογεί τον χαρακτηρισμό Mediatech, εκθεσιακό χώρο, κινηματογραφικό στούντιο και αναψυκτήριο. Συσχετίζεται με την παράδοση των διαφώτιστων, ημιδιαφανών ιαπωνικών ελαφρών πετασμάτων και των διαπερατών ορίων (Toyo, 2002).

Ο Toyo Ito, μιλώντας για τη Mediatech, επιμένει στη δημιουργία ενός ενιαίου χώρου με στοιχειώδες περίβλημα και εντοπισμένα φέροντα στοιχεία, προορισμένου να εξυπηρετήσει πολλές λειτουργίες ταυτόχρονα. Υποδεικνύει επίσης την προσπάθειά του να εξαϋλώσει την κατασκευή. Πράγματι, το κτίριο αυτό είναι μια αυστηρή γεωμετρικά κατασκευή με εξαιρετικά μειωμένο οπτικό βάρος, μέσα στην κανονικότητα της οποίας, παρεμβάλλονται σε εντοπισμένα σημεία τα υποστυλώματα, πλέγματα δικτυωτών σωλήνων, τελείως διαφορετικής γεωμετρίας. Οι κατασκευές αυτές, αν και φέρουσες δεν μοιάζουν να στηρίζουν τις πλάκες του κτιρίου, αλλά μάλλον να τις διατρύπουν, δίνοντας την εντύπωση

μεταλλικών δέντρων που αναπτύσσονται προς τα πάνω αναζητώντας το φως. Μέσα στην ορθολογικότητα, λοιπόν, του κελύφους του οποίου η υλικότητα του μειώνεται εξαιρετικά τη νύχτα εξ αιτίας της διαφάνειάς του, εισάγεται μια σειρά από τεχνητά στοιχεία, που μιμούνται τη φυσική μορφή. Αυτήν την πρόθεση αντίθεσης ανάμεσα στο τεχνητό και στο φυσικό, αποτελεί μια από τις κεντρικές ιδέες της σύνθεσης.

Η κατασκευή, σύμφωνα με τον αρχιτέκτονα, αποτελείται από τρία βασικά στοιχεία. Την “πλάκα”, τον “σωλήνα” και την “επιδερμίδα”. Με τον όρο “πλάκα”, εννοεί τις επτά τετραγωνικές πλάκες, διαστάσεων 50μ η κάθε πλευρά, από ατσάλι και μπετό, με τις οποίες προσπαθεί να εκφράσει τους διαφορετικούς τρόπους επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων και των αντικειμένων ανάλογα με τα μέσα που χρησιμοποιούν. Το κάθε επίπεδο είναι διαφορετικό, με τέτοιο τρόπο ώστε να περιοριστεί η αυστηρή κανονικότητα των διατάξεων .

Οι “σωλήνες”, που είναι το κυρίαρχο συνθετικό γνώρισμα της Mediatech, είναι τα 13, σαν δέντρα, στοιχεία που διαπερνούν κάθετα τις πλάκες, για να τις οργανώσουν και να τις ενσωματώσουν. Το κάθε υποστύλωμα αποτελείται από συγκολλημένους ατσάλινους σωλήνες και είναι τυλιγμένο σε γυαλί, δίνοντας την εντύπωση ότι είναι εξαϋλωμένο. Είναι τα εύκαμπτα δομικά μέλη που ενεργούν επίσης ως “αγωγοί” κατακόρυφης κυκλοφορίας. Λειτουργούν ως δίοδοι φωτός, με μηχανισμούς στην οροφή που αντανακλούν το φυσικό φως σε ολόκληρο το κτίριο με ένα σύστημα φακών και πρισμάτων, καθώς και ως κάθετοι συνδετικοί δίοδοι για τις εγκαταστάσεις, τους ανελκυστήρες και τα κλιμακοστάσια. Το μέγεθος και η μορφή τους ποικίλει ανάλογα με τις εσωτερικές τους λειτουργίες .

Μέσα σ’ αυτό το τεχνολογικό τοπίο, ο επισκέπτης, καθώς κάθεται μπροστά στον υπολογιστή του, έχει την αίσθηση ότι περιβάλλεται από ένα δάσος, μια συστοιχία τεχνητών δέντρων. Τα μεταφορικά όμως αυτά στοιχεία, σωλήνες-αγωγοί-δέντρα, που σχετίζονται με τη φυσική εμπειρία, ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες και δεν υποδεικνύουν απλά την απόδραση από την ορθολογικότητα. Τέλος, με την έννοια “επιδερμίδα” ορίζει τα στοιχεία που χωρίζουν το εσωτερικό του κτιρίου από το εξωτερικό. Το μεγαλύτερο τμήμα της επιδερμίδας του κτιρίου είναι γυάλινο. Η πρόσοψη αποτελείται από διπλό γυαλί, με τυπωμένες πάνω γραμμές που θυμίζουν τους ελεγκτικούς κωδικούς, barcode, των εμπορευμάτων. Ο ρόλος τους δεν είναι απλά αισθητικός. Μειώνουν επίσης τη διαφάνεια των όψεων.

Τα πρώτα σκίτσα που παρουσιάζει ο Toyo Ito για τη Mediatech Sendai είναι απλά σκίτσα, που απεικονίζουν ένα κτίριο βασισμένο στο μοντερνιστικό υπόδειγμα του Domino House του Le Corbusier. Μια κατασκευή απλής λογικής, με υποστυλώματα που στηρίζουν πλάκες. Με πλησιέστερη προσέγγιση

όμως, η πρόταση του Ito εμφανίζεται πολύ πιο σύνθετη. Ενώ στο ιδεόγραμμα του Domino House η επιδερμίδα δεν χαρακτηρίζεται από κάποια ιδιαίτερη εκζήτηση, η κατασκευή του Ito διαθέτει ένα ιδιαίτερο γυάλινο περίβλημα με σκελετό αλουμινίου. Το άλλο ενδιαφέρον στοιχείο της κατασκευής είναι το δομικό σύστημα που κινείται σαν φίδι σκαρφαλώνοντας τους ορόφους· οι κοίλοι, κούφιοι, στριφτοί σωλήνες που χρησιμοποιεί στη θέση των υποστυλωμάτων. Η σχέση ανάμεσα στα κατασκευαστικά στοιχεία δεν είναι ξεκάθαρη κι έτσι, η επιδερμίδα, οι πλάκες και τα υποστυλώματα φαίνονται να είναι χαλαρά συνδεδεμένα μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να διακρίνουμε με δυσκολία ποιο είναι το στοιχείο που κρατά το κτίριο σταθερό (Toyo, 2009).

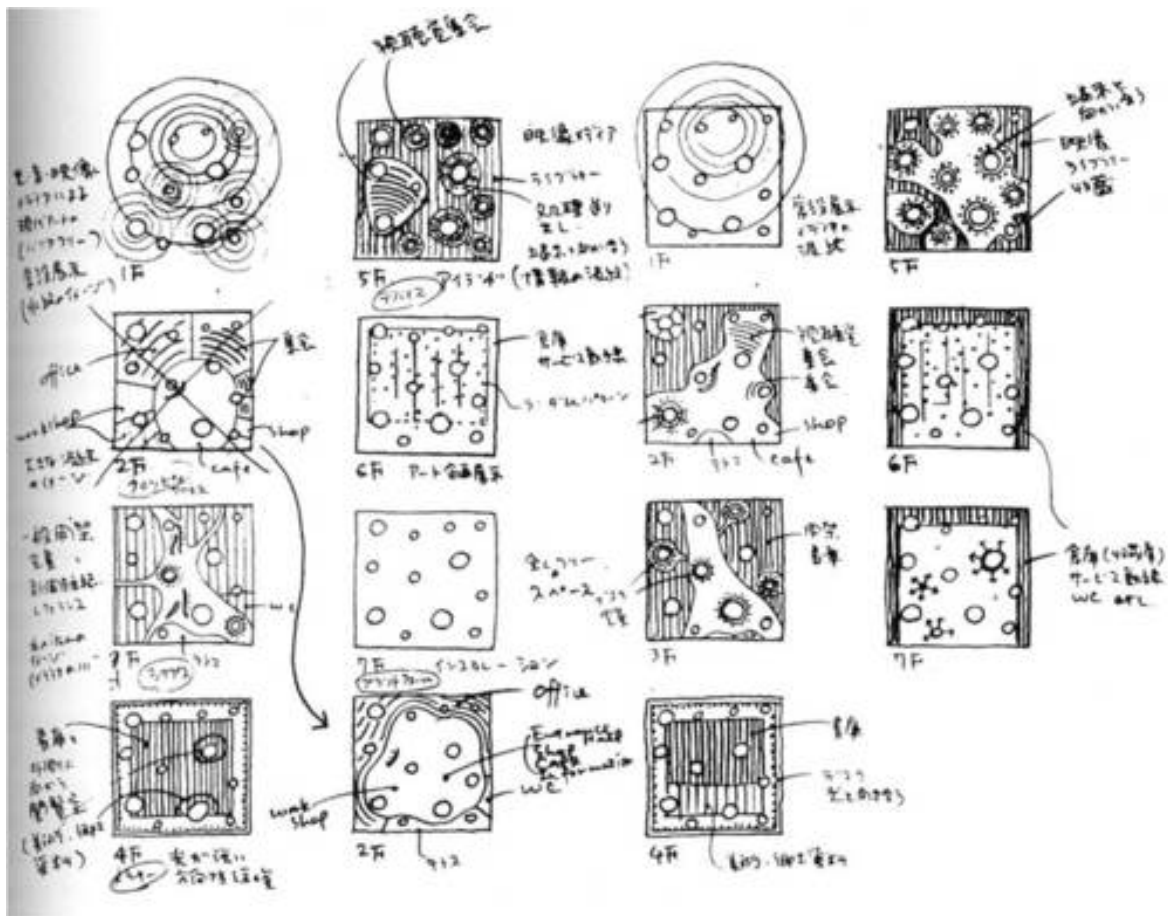
Ο Toyo Ito διαλέγει διαφορετικούς αρχιτέκτονες και σχεδιαστές, τον Kazuyo Sejima, τους K.T.Architecture, τον Karim Rashid, τον Ross Lovegrove για να σχεδιάσουν κάθε όροφο, με διαφορετική επιλογή υλικού δαπέδου, διαφορετικό εξοπλισμό επίπλωσης και φωτισμό. Στον πρώτο όροφο βρίσκεται το τμήμα πληροφοριών και η παιδική βιβλιοθήκη, όπου υπάρχουν γκρι πάγκοι από αφρώδες υλικό σε περίεργα σχήματα, καθώς και ημιδιαφανή κυματιστά παραπετάσματα που διαχωρίζουν τον χώρο των γραφείων από τον χώρο των παιδιών. Στον δεύτερο όροφο συναντάμε τη βιβλιοθήκη που έχει μια πιο συμβατική διάταξη. Οργανωμένες σειρές βιβλιοθηκών στο πίσω τμήμα, γραμμικά τραπέζια μπροστά και αναγνωστήρια σε έναν υπερυψωμένο χώρο. Προσωρινές εκθέσεις παρουσιάζονται στα δύο επόμενα επίπεδα, με ξύλινα πατώματα, λευκές οθόνες και καθίσματα σαν γλυπτά σε ζωηρά χρώματα. Τέλος, η ηλεκτρονική βιβλιοθήκη βρίσκεται στο τελευταίο επίπεδο. Πράσινα πλαστικά έπιπλα, σε περίεργα σχήματα, είναι παραταγμένα στο χώρο σαν εξωτικά φυτά πάνω σε πράσινη μοκέτα και βίντεο προβάλλονται σε γιγαντοοθόνες. Αυτά καταλαμβάνουν την περίμετρο του ορόφου, γιατί στο κέντρο υπάρχει ένας γυάλινος κυματιστός τοίχος που περικλείει ένα μικρό θέατρο και γραφεία.

Για να καταλάβει τη διάρθρωση του κτιρίου ο επισκέπτης, αξίζει να κινηθεί με τον ανελκυστήρα. Κοιτώντας από το γυάλινο θάλαμο, ανακαλύπτει την κατασκευαστική δομή των πλακών, ενώ η συνέχεια της ανόδου του τη φευγαλέα εντύπωση του κάθε ορόφου που διαδέχεται τον επόμενο. Εντύπωση που οι σχολιαστές των αρχιτεκτονικών δημοσιεύσεων συγκρίνουν, ακολουθώντας τις υποδείξεις του Ito με κατάδυση στο βυθό. Σε αυτό το σημείο προσεγγίζουμε την παρομοίωση του εσωτερικού του κτιρίου με ενυδρείο, στην οποία επιμένει ο Toyo Ito. Όπως κατά την κατάδυση στο βάθος του νερού έτσι και εδώ, τα χρώματα, η μορφή των δραστηριοτήτων και η ένταση του φωτός αλλάζουν από επίπεδο σε επίπεδο.

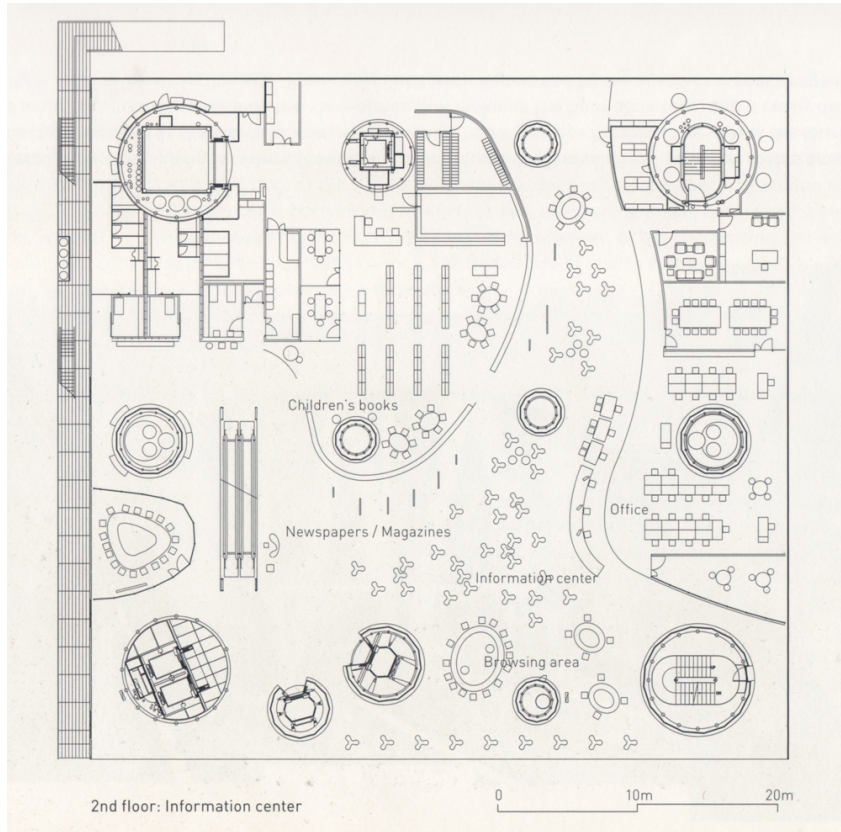
Ο κύριος στόχος του ήταν η δημιουργία ενός χώρου γαλήνιου, ήρεμου, που να προκαλεί την χαλάρωση του επισκέπτη. Ο Toyo Ito πιστεύει ότι οι ανθρώπινες δραστηριότητες είναι πολλαπλές, ευέλικτες και παράλληλα πολυσύνθετες. Τόσο

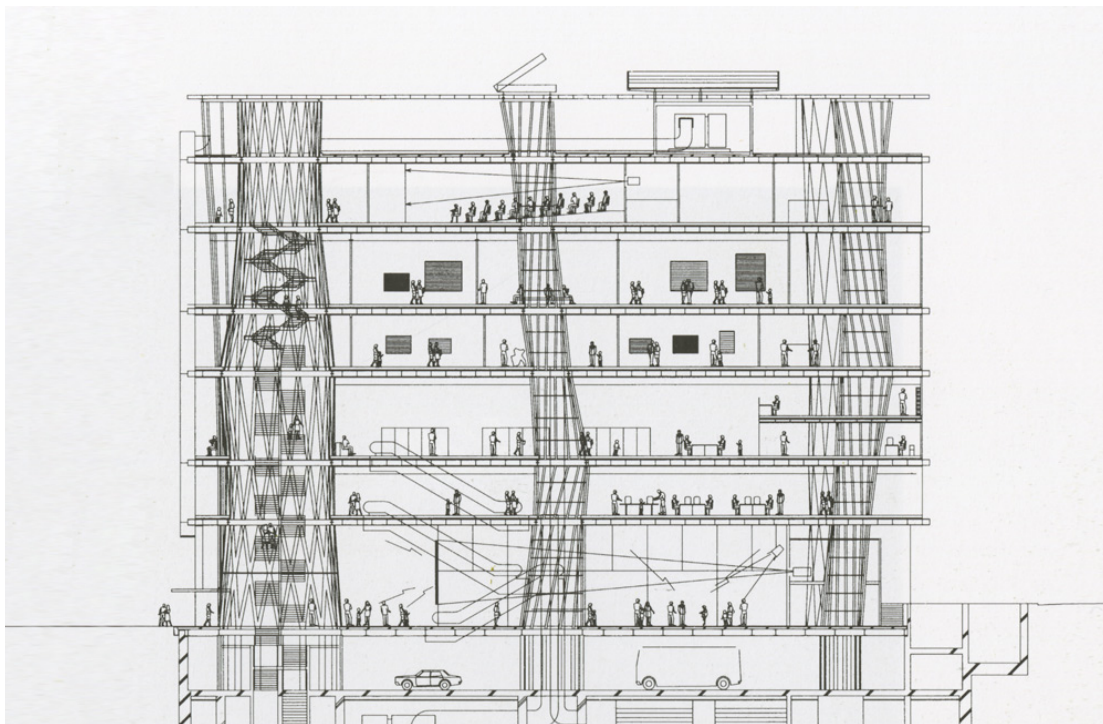
ώστε να επιμένει πως πρέπει να απελευθερώσουμε τις δραστηριότητες αυτές από συγκεκριμένους αυστηρούς χωρικούς περιορισμούς. Έτσι, σχεδιάζει το πολύκεντρο χωρίς τοίχους στο εσωτερικό του. Οι χρήστες επιμένει, είναι προτιμότερο να κινούνται ελεύθερα μέσα στο χώρο, να κάθονται όπου θέλουν, να μπορούν να διαβάσουν ένα βιβλίο, σαν να κάνουν μια βόλτα στο πάρκο. Σχεδιάζει, όπως αναφέρει, “έναν χώρο, όχι μια λειτουργία”, έτσι ώστε πολλές διαφορετικές δραστηριότητες να μπορούν να στεγαστούν σε αυτόν. “Σκοπός μου” επιμένει, “είναι να σχεδιάζω αρχιτεκτονική με τέτοια μορφή, ώστε να είναι δυνατή η επικοινωνία των ανθρώπων” (Toyo, 2009).

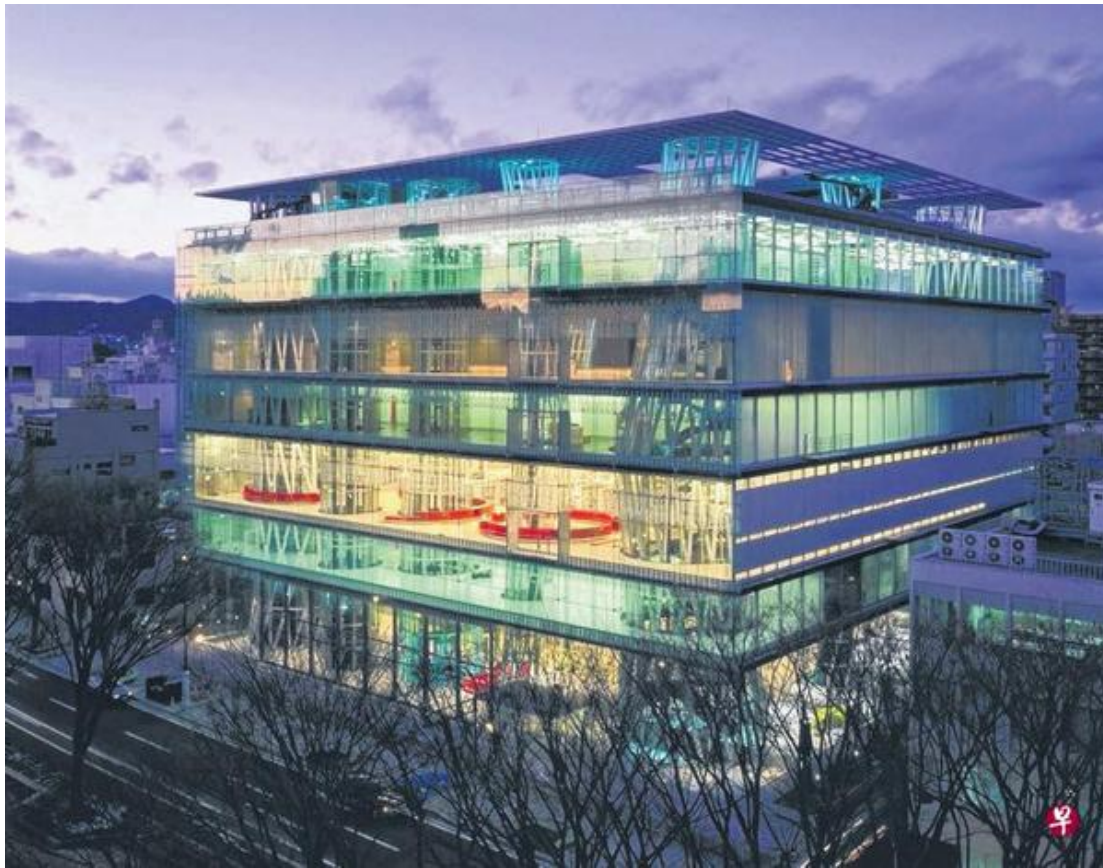
Εικόνα 4: Διαγραμματικές κατόψεις της mediatech

Εικόνα 5: Κάτοψη της mediatech

Εικόνα 5: Τομή της mediatech

Εικόνα 6: Εξωτερική άποψη της mediatech

2.2 Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σε ολόκληρο τον κόσμο οι βιβλιοθήκες προσφέρουν υπηρεσίες στην ανθρωπότητα υπό ποικίλες μορφές και τρόπους. Μια βιβλιοθήκη μπορεί να στεγάζεται σε ένα μικρό οίκημα, η σε ένα κομψό υαλόφρακτο μέγαρο. Όμως ακόμα και όταν η μορφή της είναι ανάξια προσοχής, μια βιβλιοθήκη είναι θησαυρός για όλους έχουν ανάγκη πληροφόρησης, ή αναζητούν την γνώση, ελπίζοντας στην απόκτηση σοφίας. Οι δημόσιες βιβλιοθήκες επιδιώκουν να είναι ανοιχτές και ευπρόσιτες σε όλους, καθώς ανταποκρίνονται στο βασικό ανθρώπινο δικαίωμα στην πληροφόρηση, την προσωπική ανέλιξη και την κοινωνική συμμετοχή στα πλαίσια μιας δημοκρατικής κοινωνίας. Η δημοκρατία είναι η λέξη κλειδί, συνυφασμένη στενά με τη δημόσια βιβλιοθήκη και άρα, ακόμη στην περίπτωση της Αθήνας ή της Ελλάδας, μια από τις κύριες πηγές του ευρωπαϊκού πολιτισμού, που εμπεριέχει τη δημοκρατία, την ποικιλότητα και την κριτική σκέψη.

Άλλωστε στην Αθήνα και ο πολιτισμός της Ελλάδας συνδεόταν με τη βιβλιοθήκη κατά ένα επιπλέον τρόπο. Η επιδίωξη του κάλλους, που τόσο αναζητήθηκε και αποτυπώθηκε στη γλυπτική και την αρχιτεκτονική της κλασικής αρχαιότητας εκδηλώνει την λαχτάρα του ανθρώπου για αρμονία, ρυθμό, ομορφιά, που γαληνεύουν την ψυχή.

Στην εποχή μας οι βιβλιοθήκες περνούν μια περίοδο ραγδαίων αλλαγών. Στις χώρες που η προφορική παράδοση κυριαρχεί ακόμη, παράλληλα με την προσπάθεια να συγκροτηθούν σύγχρονοι ενεργοί πολίτες, χτίζεται και ένας πολιτισμός της ανάγνωσης. Σε άλλες πόλεις πάλι, όπου η παράδοση της ανάγνωσης είναι ισχυρότερη, αναδύονται ήδη νέες μορφές αλφαριθμητισμού: στα ΜΜΕ, τα πολυμέσα και τις ψηφιακές πηγές. Η άνοδος του μορφωτικού επιπέδου, η έλευση της κοινωνίας της γνώσης, οι εξελίξεις στην κοινωνία, το σχολείο και η εργασία προϋποθέτουν η μάθηση να συνεχίζει δια βίου. Στην Ελλάδα η δημόσια βιβλιοθήκη καταλαμβάνει τον χώρο μεταξύ ναού και αγοράς. Μεταξύ σπιτιού και σχολείου ή δουλειάς. Μπορεί να αποκληθεί " τρίτος τόπος " για εκείνους που τους αρέσει να μετρούν, θα πρέπει όμως αν είναι ένας τόπος όπου να αισθάνεσαι το ίδιο άνετα όσο στο σπίτι σου, και την ίδια την στιγμή να υπάρχει το στοιχείο της ποικιλίας κοινωνικών συναναστροφών , διαφορετικών ωστόσο από εκείνες που σου τυχαίνουν στο σχολείο ή στη δουλειά. Ο τρίτος τόπος σου παρέχει μια απρόσμενη εμπειρία ζωής, ένα χώρο που σφύζει από δυναμισμό αλλά και έναν χώρο, έναν τόπο που σε ηρεμεί, που αποπνέει την αύρα του παραδείσου.

Στην Ελλάδα όπως και σε όλο τον κόσμο υπάρχει μια τάση αλλαγή της δανειστικής βιβλιοθήκης σε υβριδική, εξ' αιτίας νέων μέσων , νέων ομάδων χρηστών, νέων απαιτήσεων που ανακύπτουν στις τοπικές κοινωνίες. Οι νέες αντιλήψεις ως προς το ρόλο των δημόσιων βιβλιοθηκών περιλαμβάνουν τη διασύνδεση με άλλες δραστηριότητες π.χ. θέατρο, διαλέξεις, σεμινάρια, μαθήματα, παραστάσεις και εκθέσεις. Επίσης στις νέα αυτή τάση βιβλιοθηκών στην Ελλάδα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο τα παιδιά και οι νέοι. Οι νέοι κυρίως έχουν ανάγκη καινούριων προσεγγίσεων από πλευράς βιβλιοθηκών. Η διαφοροποίηση και προσαρμογή των υπηρεσιών είναι απαραίτητη για να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των νέων target group. Συνήθως στις βιβλιοθήκες στην Ελλάδα παρόλο που συνιστούν δημόσιο χώρο είναι από τους τελευταίους όπου συναντιούνται όλες οι κοινωνικές ομάδες της τοπικής κοινωνίας. Αυτό προϋποθέτει μια καινούρια προσέγγιση στους δημόσιους χώρους. Οι βιβλιοθήκες αναγνωρίζονται για τη συμβολή τους στην οικοδόμηση του πνεύματος κοινωνικής συμμετοχής και αλληλεγγύης και περιλαμβάνονται όλο και περισσότερο στον πολεοδομικό σχεδιασμό και το μάρκετινγκ των πόλεων. Επιπλέον η βιβλιοθήκη στην Ελλάδα θα πρέπει να στεγάζει και να διατηρεί την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου και να φροντίζει τα βιβλία και τα έγγραφα, να διατηρεί τα παραδοσιακά τραγούδια και τους τοπικούς θρύλους αλλά επίσης και να προβάλλει τα μνημεία. Τέλος απαραίτητο είναι α στεγάζουν μια ποικιλία από δημόσιες υπηρεσίες όπου παίζουν σημαντικό ρόλο στη μεταμόρφωση της βιβλιοθήκης σε στέγη πολιτισμού, πολιτιστικό κέντρο, στέγη γνώσης, κέντρο μέσων, πνευματικό κέντρο.

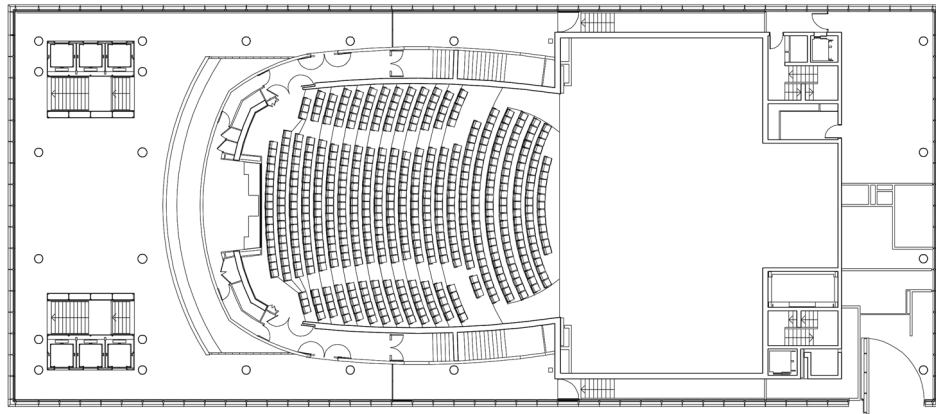
2.2.1.ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥΧΩΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.2.1.1. ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

Το κτιριολογικό πρόγραμμα της Στέγης γραμμάτων και τεχνών του κοινωφελούς ιδρύματος Α. Σ. Ωνάση είναι τοποθετημένο στην Αθήνα και έχει σχεδιαστεί από το Architecture Studio. Αποστολή της Στέγης είναι η προβολή της σύγχρονης πολιτιστικής έκφρασης, η υποστήριξη των Ελλήνων δημιουργών, η καλλιέργεια διεθνών συνεργασιών, η εκπαίδευση και η διά βίου μάθηση, η συνύπαρξη και η συνομιλία των επιστημών και των ιδεών με τις τέχνες. Αποτελεί ένα έξοχο δείγμα σύγχρονης αρχιτεκτονικής ενώ η απλότητα του κτιριακού όγκου και η απέρριπτη μορφολογία τού προσδίδουν έναν έντονο μνημειακό χαρακτήρα (Δομές 2011).

Περιλαμβάνει ένα θέατρο όπερας 900 θέσεων, ένα αμφιθέατρο ή αίθουσα συνεδρίων, κινηματογράφο 200 θέσεων, βιβλιοθήκη, εστιατόριο και αίθουσα εκθέσεων. Το κτίριο σχεδιάστηκε ως ένας απλός διαφανής όγκος κατασκευασμένος από μάρμαρο Θάσου, ανυψωμένος πάνω σε μια βάση από γυαλί. Οι προσόψεις είναι ταυτόχρονα αδιαφανείς, ανάλογα με το αν τις παρατηρεί κανείς από κοντά ή από μακριά. Το έργο αποκαλύπτεται εν κινήσει, κατά την προσέγγιση προς το κτήριο. Η αδιαφάνεια της πέτρας αντισταθμίζεται από την διαφάνεια, τον ρυθμό και την ύλη. Αυτή η αστική σκηνογραφία βασίζεται στην επεξεργασία των όψεων του κτιρίου ως ζωντανής, ανταποκρινόμενης μεμβράνης που αντανακλά τη δραστηριότητα του ίδιου του ιδρύματος και το άνοιγμά του προς την πόλη και τον κόσμο. Η απλότητα του όγκου και η αφαιρετική προσέγγιση της αρχιτεκτονικής έκφρασης δημιουργεί το μνημειακό στοιχείο που θα θεωρούσε κανείς σχεδόν δυνατό, λόγω του μικρού μεγέθους του οικοπέδου (Δομές 2011).

Η κάτοψη είναι ορθογωνική αλλά κεντρικό στοιχείο της είναι ένα ωοειδούς σχήματος κέλυφος σε όλο το ύψος που περιβάλλεται περιμετρικά από λεπτά υποστυλώματα. Πέρα από τις προσόψεις ένα πολύτιμο και απροσδόκητο αντικείμενο που συνδέει τις τρεις αίθουσες διασχίζει ολόκληρο το κτίριο. Πρόκειται για την καρδιά του έργου. Μεγεθυμένο από το κενό γύρω της, το περίβλημα της αποτελεί την ιδανική σκηνή για τις εκδηλώσεις της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών, η παρουσία της οποίας είναι έντονη στην κλίμακα του κτιρίου της πόλης.

Εικόνα 7: Κάτοψη της στέγης γραμμάτων και τεχνών

Εικόνα 8: Εξωτερική άποψη της στέγης γραμμάτων και τεχνών

2.2.1.2. ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ

Το κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ), επιδεικνύει όλα τα σημαντικά χαρακτηριστικά στοιχεία που καθορίζουν την σχεδιαστική και κατασκευαστική φιλοσοφία του γραφείου RPBW. Την προσωπική, ευφάνταστη, πλατωνική και ρομαντική, σχέση του Renzo Piano και των συνεργατών του με τα υλικά και την κατανόηση τους, τον ουμανισμό τους, την εμμονή και επαγρύπνηση του οράματος τους για τα κτίρια ως δημόσιους χώρους, τη διαύγειά τους και την αιρετική χρήση του φωτός, και την ακράδαντη πεποίθησή τους ότι οι τεχνητές κατασκευές θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα και να συμμετάσχουν σε διαρκή διάλογο με το φυσικό, ιστορικό και πολιτιστικό τους περιβάλλον (Δομές, 2017).

Έχει δεσπόζουσα θέση στη προκυμαία της Αθήνας, 4,5 χιλιόμετρα νότια του κέντρου της πόλης, στην άκρη του Φαληρικού Δέλτα και εμπνεύστηκε από την ονομασία της γειτονικής συνοικίας Καλλιθέας ("ωραία θεά"), ανοίγοντας διάπλατα το τοπίο προς τη θάλασσα. Το πάρκο Σταύρος Νιάρχος ενώνει τις γύρω γειτονίες, εντάσσοντας το οδικό τους πλέγμα στον σχεδιασμό του (Renzo,2017).

Όπως συμβαίνει συχνά στις πόλεις που αντλούν τον πλούτο τους από τη θάλασσα, η αρχέγονη διασύνδεση πόλης και νερού έχει χαθεί λόγω της παρεμβολής ενός δρόμου ταχείας κυκλοφορίας. Σε μία από τις πρώτες επισκέψεις του Renzo Piano με τον Giorgio Bianchi, συνέταιρο του μελετητικού γραφείου που είχε αναλάβει το έργο, είχαν διαπιστώσει ότι παρά την εγκατάλειψη της περιοχής, οι δεσμοί με τη θάλασσα και την πόλη ήταν ακόμα ορατοί. Ήταν αρκετό να ανεβούν στην κορυφή ενός γειτονικού κτιρίου για να ανακαλύψουν μια υπέροχη θέα προς την παραλία του Φαλήρου και την Ακρόπολη. Το έργο έχει πάνω απ'όλα στόχο να αποκαταστήσει τη φυσική και εννοιολογική σύνδεση της στεριάς με τη θάλασσα. Από την πρώτη του επίσκεψη στον χώρο ο Renzo Piano συνόψισε το έργο σε μια τοπογραφική ιδέα, να ανυψώσει ιδανικά ένα κομμάτι γης για να σχεδιάσει ένα κεκλιμένο πάρκο, κάτω από το οποίο θα τοποθετήσουμε το κτίσμα και από την κορυφή του οποίου θα ξανακερδίσει τη χαμένη θεά προς τη θάλασσα και την Ακρόπολη (Renzo,2017).

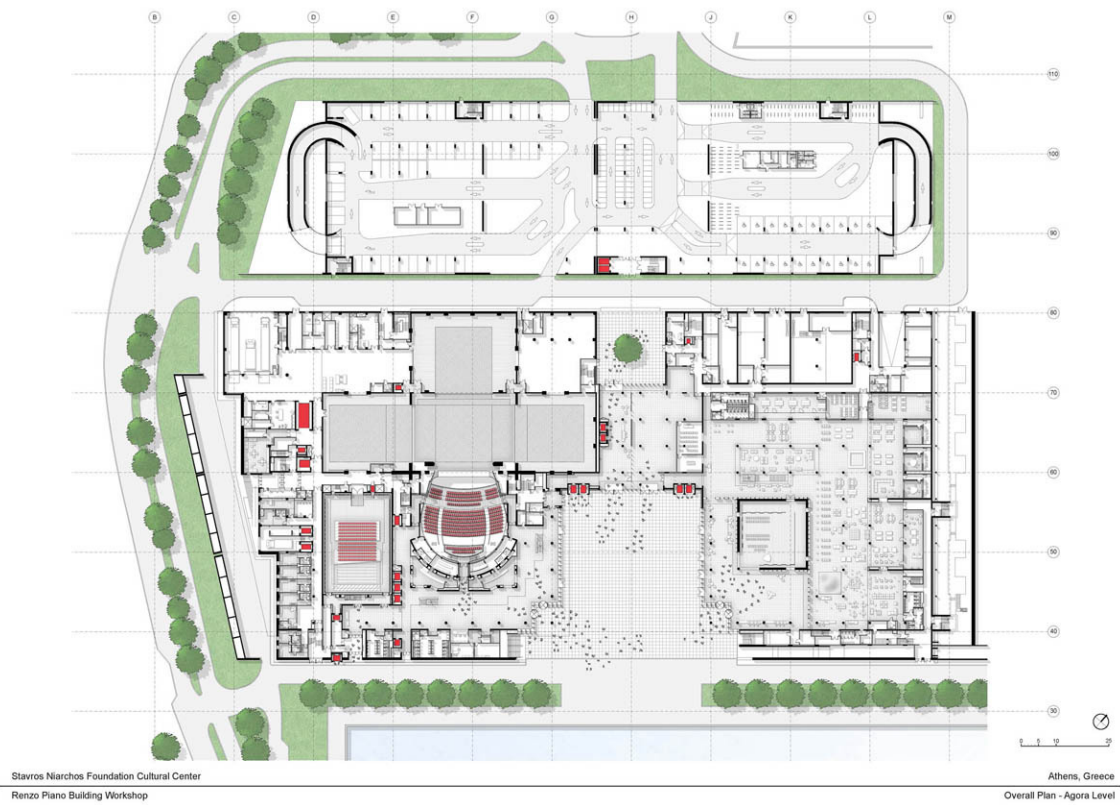
Το πάρκο των 210.000 τετραγωνικών μέτρων, με 1.500 δέντρα και θάμνους της μεσογειακής χλωρίδας είναι το στρατηγικό στοιχείο της παρέμβασης. Διασχίζοντας κλιμακωτά τα 500 μέτρα μήκους του, φτάνουμε σε ένα ύψος 32 μέτρων, αιωρούμενοι ανάμεσα στη θάλασσα και τον ουρανό, χαμένοι στις ευωδιές του φασκόμηλου, της δάφνης, της αμυγδαλιάς, της ροδιάς, του δεντρολίβανου, κάτω από τον ίσκιο των ελαιόδεντρων και κυπαρισσιών. Ο

στόχος να επανασυνδεθεί η γη με τη θάλασσα οδήγησε και στη δεύτερη τοπογραφική παρέμβαση του έργου: χάραξη ενός καναλιού μήκους 400 μέτρων που διασχίζει το οικόπεδο. Κάτω από το πάρκο, και δίπλα στο κανάλι, το κτίριο εισχωρεί σαν λεπίδα από τσιμέντο και γυαλί που σιγά σιγά διευρύνεται όσο πλησιάζει στην όχθη. Στο κέντρο ανοίγεται η αγορά: μια δημόσια πλατεία από την οποία φτάνει κανείς στα διάφορα μέρη του συγκροτήματος (Renzo, 2017). Στην κορυφή του συγκροτήματος, προς το νότο, σε ύψος 47 μέτρων, βρίσκεται ένα στέγαστρο που μοιάζει να αιωρείται, διαστάσεων 100 επί 100 μέτρων, που το συγκροτούν λεπτά χαλύβδινα υποστυλώματα, πάνω στο οποίο στηρίζεται μια εκτεταμένη επιφάνεια από ηλιακά πάνελ. Αυτό το ενεργειακό στέγαστρο είναι καλυμμένο με 5.560 φωτοβολταϊκά πάνελ, ικανά να παράγουν 2.280 kWh ηλεκτρικής ενέργειας ετησίως και καθιστούν το συγκρότημα σχεδόν ανεξάρτητο ενεργειακά (Renzo, 2017).

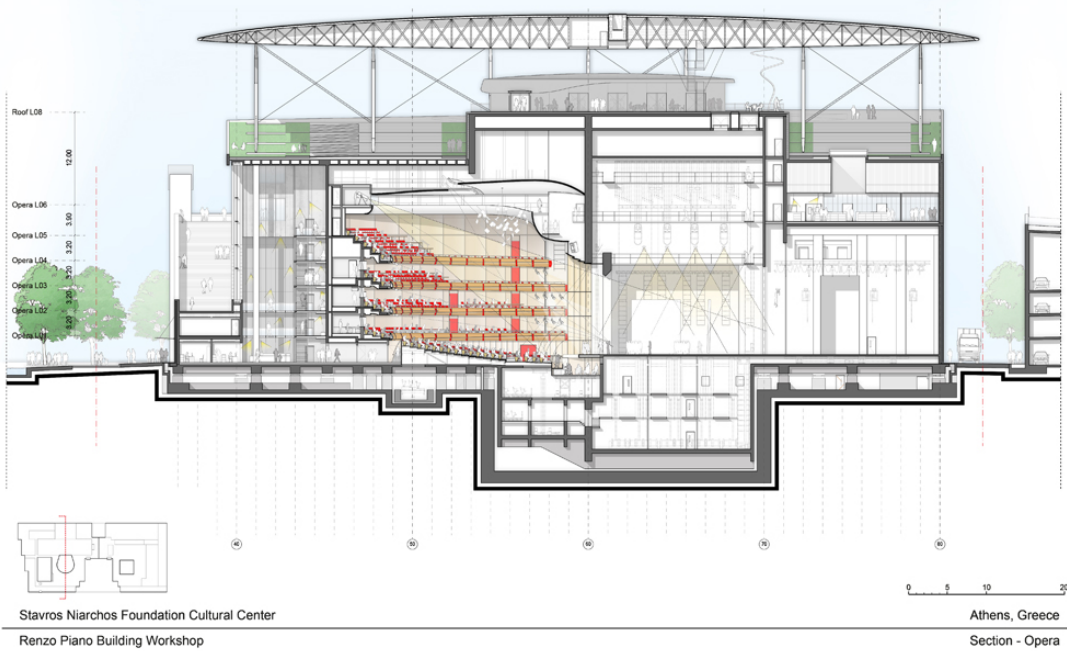
Το ΚΠΠΣΝ φιλοξενεί την Εθνική Λυρική Σκηνή και μια βιβλιοθήκη καθώς και πολλές άλλες χρήσεις. Η αίθουσα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι 1.4000 άτομα και συνδυάζει τις υψηλές προδιαγραφές ακουστικής που ζητούν οι συμφωνικές ορχήστρες, με το εύρος και την ευελιξία της σκηνής και των παρασκηνίων που απαιτούνται σε παραστάσεις όπερας. Η συνεργασία με τους μηχανικούς ακουστικής του γραφείου Agur διαμόρφωσε μια αίθουσα όσο το δυνατόν πιο συμπαγή. Οι ανάγκες της ακουστικής μπορούν να αντιμετωπιστούν με ειδικές κουρτίνες τοποθετημένες κατάλληλα στο βάθος του κοίλου, καθιστώντας το θέατρο ακουστικά τέλειο, τόσο για λυρικά έργα όσο και για ηλεκτρονική μουσική. Τα καθίσματα σχεδιάστηκαν σε πέντε τύπους, με τρία διαφορετικά ύψη, ανάλογα με τη θέση τους στο εσωτερικό της πλατείας. Το συγκρότημα περιλαμβάνει επίσης μια αίθουσα 450 θέσεων για θεατρικές παραστάσεις και πέντε πολυλειτουργικές αίθουσες για τις πρόβες της ορχήστρας, της χορωδίας και των χορευτών (Δομές, 2017).

Επίσης στο ΚΠΠΣΝ βρίσκεται και μια μεγάλη βιβλιοθήκη, της οποίας η χωρητικότητα προβλέπεται να φτάσει σε 2 εκατομμύρια βιβλία. Ουσιαστικά πρόκειται για μια εθνική βιβλιοθήκη όπου θα φυλάσσεται όλη η εκδοτική παραγωγή της Ελλάδας, αλλά ταυτόχρονα και δημόσια, ανοιχτή σε όλους τους πολίτες. Αυτός ο διττός της χαρακτήρας απεικονίζεται και στη διάταξη της στον χώρο. Ο κεντρικός άκαμπος κορμός, που συμβάλει στην στατική δομή του κτιρίου, εμποδίζοντας τη στρέψη, είναι μια μεγάλη δεξαμενή. Ένας κύβος ντυμένος με βιβλία τόσο εξωτερικά όσο και εσωτερικά, όπου, σε δύο επίπεδα, ξεδιπλώνονται τα αναγνωστήρια. Αντίθετα, στο ισόγειο η βιβλιοθήκη ανοίγει κατευθείαν στην αγορά. Περνώντας δίπλα από το κανάλι ή καθισμένος στην πλατεία, ο επισκέπτης μπορεί να δει τα θεόρατα ράφια γεμάτα με βιβλία, ενώ οι αίθουσες μπορούν να φιλοξενήσουν συναυλίες ή συνέδρια, σε χώρους πολυλειτουργικούς όπως χώρους ηχογραφήσεων και αίθουσες προορισμένες για δραστηριότητες μικρών παιδιών (Renzo, 2017).

Εικόνα 9: Κάτοψη του ΚΠΙΣΝ

Εικόνα 9: Κάτοψη του ΚΠΙΣΝ

Εικόνα 10: Εξωτερική άποψη του ΚΠΙΧΝ

2.2.1.3. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΛΑΜΙΑ

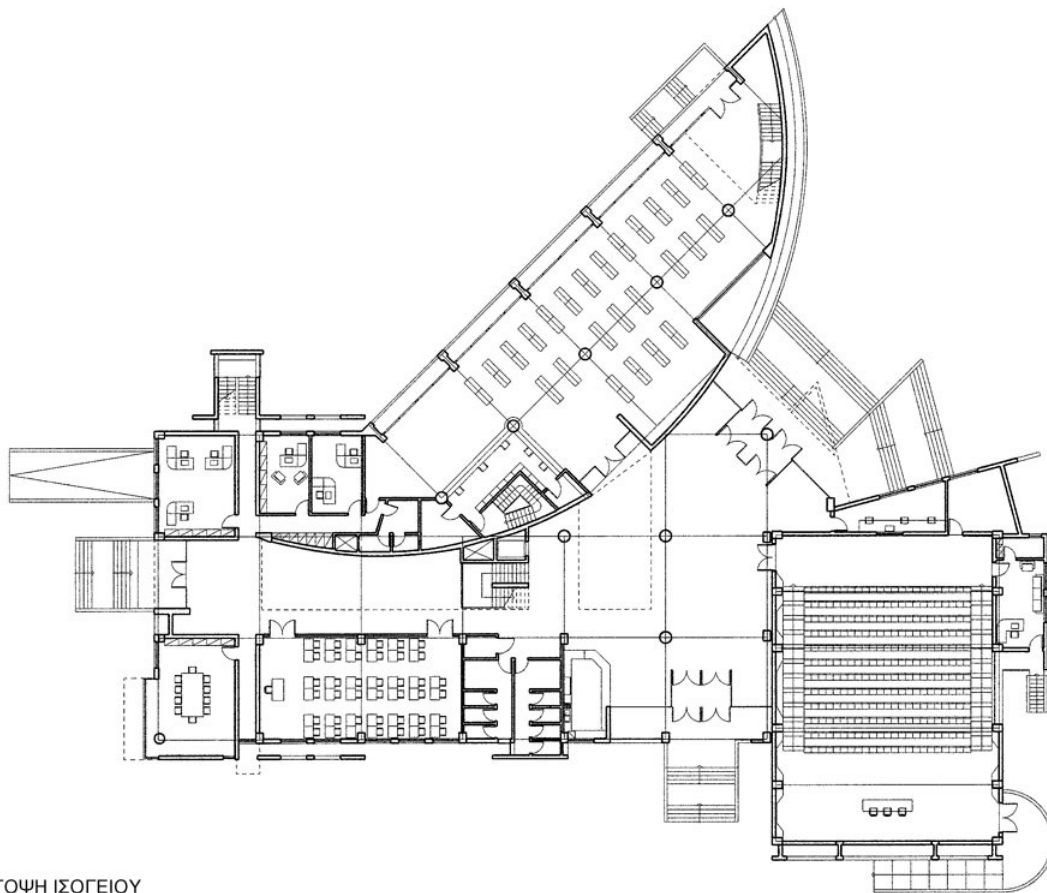
Η αρχιτεκτονική μελέτη αυτού του κτιρίου έγινε από τον Β. Τριανταφύλλου και πρόκειται για την βιβλιοθήκη του κτιριακού συγκροτήματος του ΤΕΙ στη Λαμία. Το κτίριο της βιβλιοθήκης κατασκευάστηκε το 2001 και αποτελεί το σημείο συνάντησης, ψυχαγωγίας και μελέτης των σπουδαστών. Μεγάλο μέρος του ελεύθερου χρόνου αναλώνεται στις αίθουσες του βιβλιοστασίου και του αναγνωστηρίου καθώς και αίθουσα πολλαπλών χρήσεων.

Η θέση του κτιρίου στο νότιο άκρο του τριγωνικού οικοπέδου, δημιούργησε ένα κτίριο "όριο" και καθόρισε σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη της κτιριακής μάζας. Οι πλευρές του κτιρίου ακολουθούν τις συγκλίνουσες πλευρές του οικοπέδου ανοίγοντας το προς την πλευρά του υπόλοιπου συγκροτήματος.

Το ανοιχτό σχήμα της κάτοψης υποδέχεται και ταυτόχρονα εκπέμπει. Συσπειρώνεται και επεκτείνεται δυναμικά στο ευρύτερο συνθετικό πεδίο.

Η κεντρική είσοδος είναι στη βόρεια πλευρά και υποδέχεται τους σπουδαστές και το διδακτικό προσωπικό του ιδρύματος. Η ανατολική είσοδος προς την

παλιά Εθνική οδό Αθηνών- Λαμία αφορά τους επισκέπτες και δίνει στο κτίριο τη δυνατότητα αυτόνομης και ανεξάρτητης λειτουργίας. Η αλληλοτομία αξόνων των εισόδων αυτών καθώς και της νότιας βοηθητικής, συντελείται σε κλειστό εσωτερικό αίθριο φωτιζόμενο από την οροφή. Εκτός του βιβλιοστασίου, του αναγνωστηρίου και του αμφιθεάτρου, στο κτίριο βρίσκονται και γραφεία της διοίκησής. Τα επιχρίσματα των εξωτερικών επιφανειών των όψεων είναι από τσιμεντομαρμαροκονίαμα και πρόσμειξη ψηφίδας και προσθήκη τσιμεντοχρώματος. Το γαιώδες ύφος του τελικού αποτελέσματος συνάδει με το ευρύτερο φυσικό περιβάλλον και διαφοροποιεί το κτίριο της βιβλιοθήκης από τα υπόλοιπα κτίρια του συγκροτήματος.

ΚΑΤΩΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

Εικόνα 11: Κάτοψη της βιβλιοθήκης του ΤΕΙ στη Λαμία

Εικόνα 12: Εξωτερική άποψη της βιβλιοθήκης του ΤΕΙ στη Λαμία

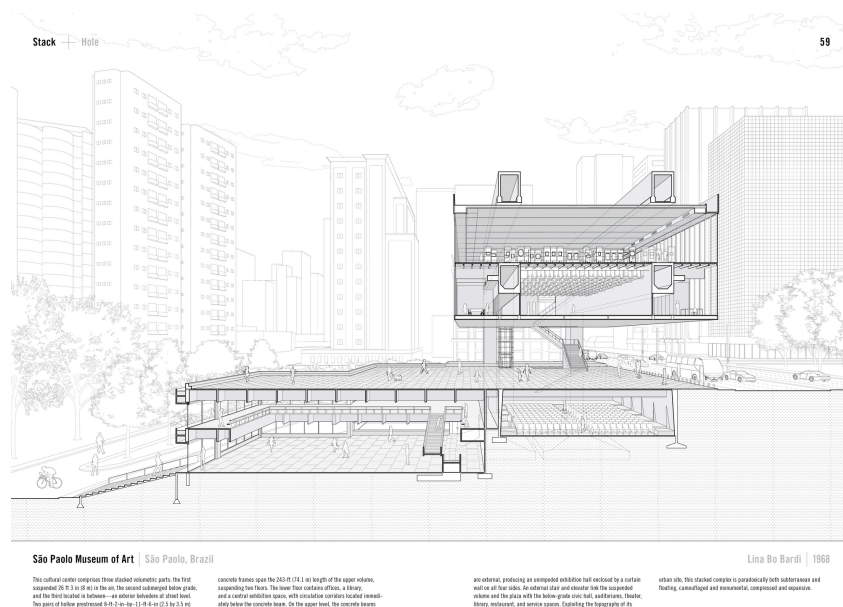
3. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΙ MEDIATECH

3.1. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ

Η κεντρική ιδέα για την δημιουργία αυτού του κτίσματος προήλθε από ένα σπουδαίο και γνωστό αρχιτεκτονικό έργο της Lina Bo Bardi. Πρόκειται για το μουσείο σύγχρονης τέχνης στο Σαο Πάολο που κατασκευάστηκε το 1968.

Υπήρχε ένα όραμα για αυτό το μουσείο. Προσπάθησε να αντιμετωπίσει την άποψη και την αντίληψη ότι το μουσείο είναι χώρος για την ελίτ και αντίθετα σημειώνει ότι πρέπει να ανήκει στον λαό και στην πόλη. Το μουσείο για την αρχιτέκτονα είναι χώρος έκθεσης και ανάδειξης του πολιτισμού.

Το κτίριο είναι κατασκευασμένο με μοναδικό τρόπο και ακολουθεί την δικιά του αρχιτεκτονική γλώσσα και λεξιλόγιο. Δυο τεράστιες προεντεταμένες δοκοί από σκυρόδεμα, στηρίζουν όλο το κτίριο που μοιάζει να αιωρείται σαν γυάλινο ογκώδες κουτί πάνω στις κολλώνες. Αυτές οι δοκοί διασχίζουν παράλληλα, κατά μήκος το κτίριο και λειτουργούν ως ο βασικός φέροντας και στατικός οργανισμός του κτιρίου. Αυτό το ανώτερο τμήμα συνδέεται με τα χαμηλότερα επίπεδα μέσω ενός γυάλινου ανελκυστήρα που μεταφέρει τους επισκέπτες σε ένα ταξίδι μεταξύ του μουσείου και της πόλης και ξανά πίσω (<https://www.archdaily.com/537063/ad-classics-sao-paulo-museum-of-art-masp-lina-bo-bardi>).

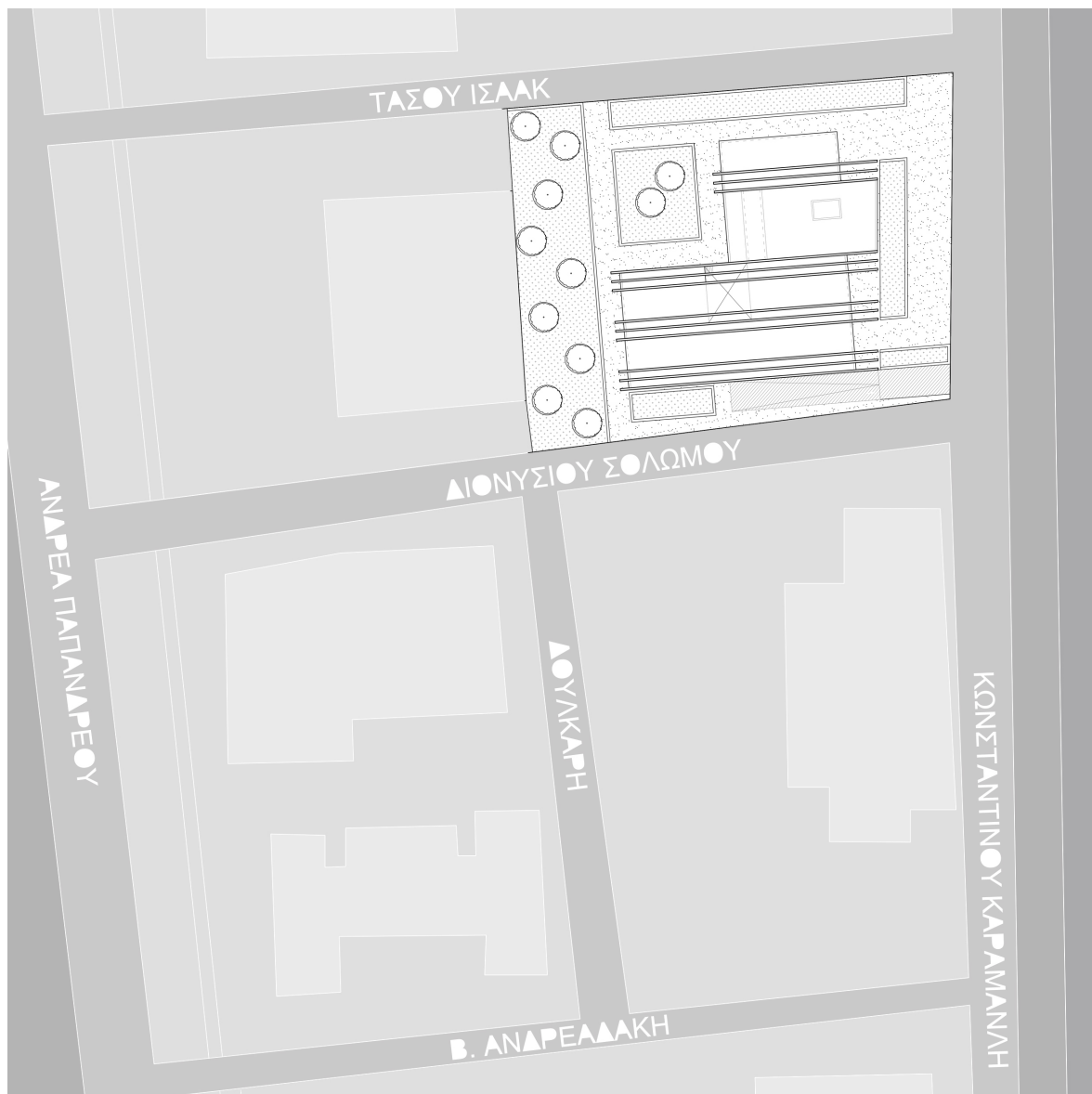

Εικόνα 13: Τομή μουσείου σύγχρονης τέχνης στο Σάο Πάολο

3.2. ΘΕΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Το κτίριο είναι τοποθετημένο στην είσοδο της πόλης της Λαμίας στο οικόπεδο που είναι ανάμεσα από τις οδούς Τάσου Ισαάκ, Διονυσίου Σολωμού, Ανδρέα Παπανδρέου και της Εθνικής Λαμίας. Το οικόπεδο είναι 6 στρέμματα και βρίσκεται κοντά σε δημόσια κτήρια της πόλης όπως η ΔΕΗ και η ΔΕΥΑΠ και άλλες δημόσιες υπηρεσίες.

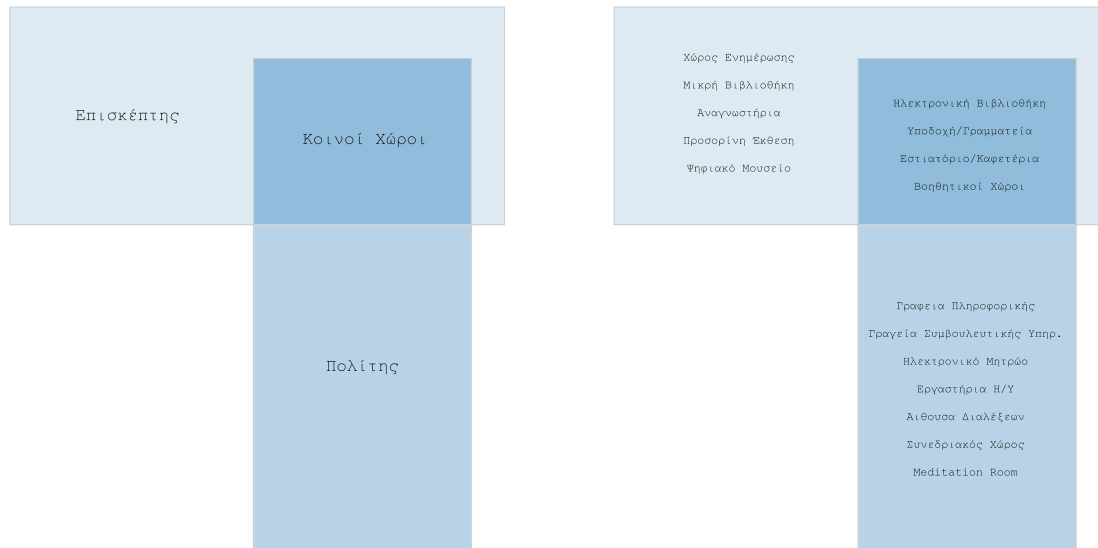
Η θέση έχει επιλεγθεί έτσι ώστε το κτίριο να σηματοδοτεί την είσοδο στην πόλη και να αποτελεί το σήμα κατατεθέν της. Είναι ένα κτίριο που γίνεται ορατό από μακριά καθώς πλησιάζεις στην πόλη και έχει σαν στόχο να αποτελέσει την πηγή πληροφοριών της πόλης που θα γίνεται αντιληπτό από όλες τις πλευρές. Το κτίριο παρατηρείται από την εθνική διότι δεν είναι ισόγειο βάση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου, αποτελείται από έναν όροφο και έχει 32% κάλυψη.

Εικόνα 14: Τοπογραφικό

3.3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΤΙΡΙΟΥ

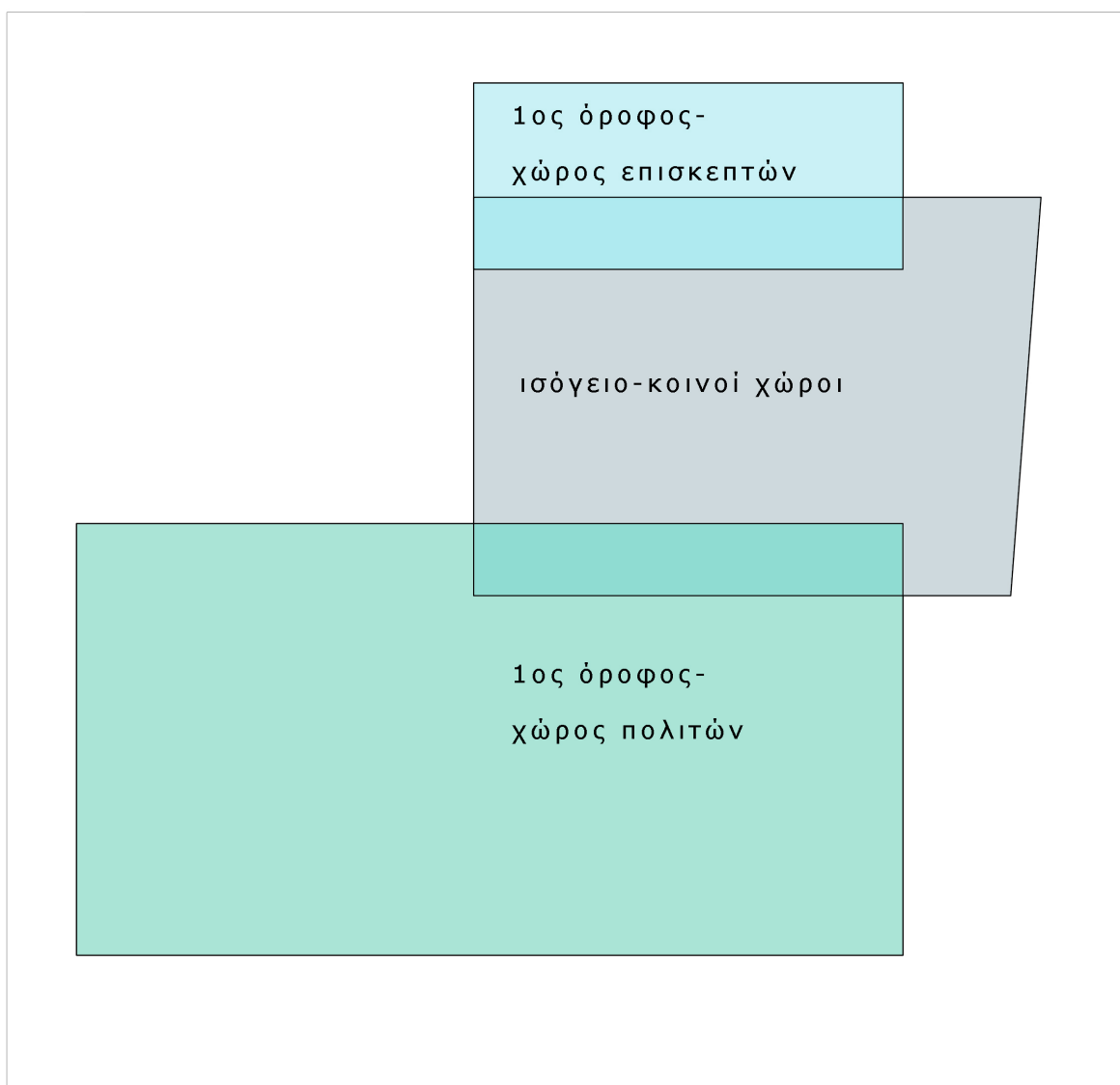
Το κτίριο που σχεδιάσαμε είναι βασισμένο σε τρεις χώρους. Ένας χώρος για τους επισκέπτες, ένας για τους πολίτες και ένας κοινόχρηστος για όλους.

Εικόνα 15, 16: Διαγράμματα διαρύθμισης χώρων

Ουσιαστικά χωρίζουμε το κτίριο σε τρία βασικά τμήματα που όμως επικοινωνούν μεταξύ τους και είναι επισκέψιμα από όλους. Ο διαχωρισμός των χώρων έχει προκύψει από τον χρόνο επίσκεψης του χρήστη. Για παράδειγμα ο πολίτης που θα θέλει να πάρει κάποιες πληροφορίες από τις δημόσιες χρήσεις του κτιρίου η επίσκεψη του στο κτίριο θα κρατήσει λίγο, γι αυτό η είσοδος του και η επαφή του με αυτές τις πληροφορίες πρέπει να είναι άμεση, στοχευμένη και καθοδηγούμενη, ενώ ο επισκέπτης θα αφιερώσει περισσότερο χρόνο γιατί οι δραστηριότητες που θα κάνει είναι περισσότερες και πιο χρονοβόρες όπως ανάγνωση βιβλίου, εύρεση πληροφοριών στα ηλεκτρονικά μηχανήματα, επίσκεψη στο ψηφιακό μουσείο κλπ.

Η ογκοπλασία του κτιρίου έχει προκύψει από την λειτουργικότητα που εξυπηρετεί το κτίριο. Πιο συγκεκριμένα αυτή η mediatech έχει σαν στόχο να καλύψει τις ανάγκες όχι μόνο των επισκεπτών αλλά και των πολιτών. Το κτίριο είναι περίπου 2.000 τμ. Είναι σχεδιασμένο από απλούς όγκους. Ουσιαστικά πρόκειται για έναν μεγάλο ολόκληρο όγκο που τεμαχίζεται από κάθετα στοιχεία που αποτελούν τον φέροντα οργανισμό του κτιρίου και προκύπτουν μικρότεροι όγκοι όπου είναι και οι κύριοι χώροι της mediatech. Έτσι το κτίριο δείχνει να είναι χωρισμένο σε τρία τμήματα, ένα το ισόγειο όπου εκεί βρίσκονται οι κοινοί χώροι, δηλαδή κοινόχρηστοι με χρήσεις που μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν όλοι, και δύο άλλοι χώροι στον πρώτο όροφο όπου διαχωρίζονται ανάλογα με την χρήση.

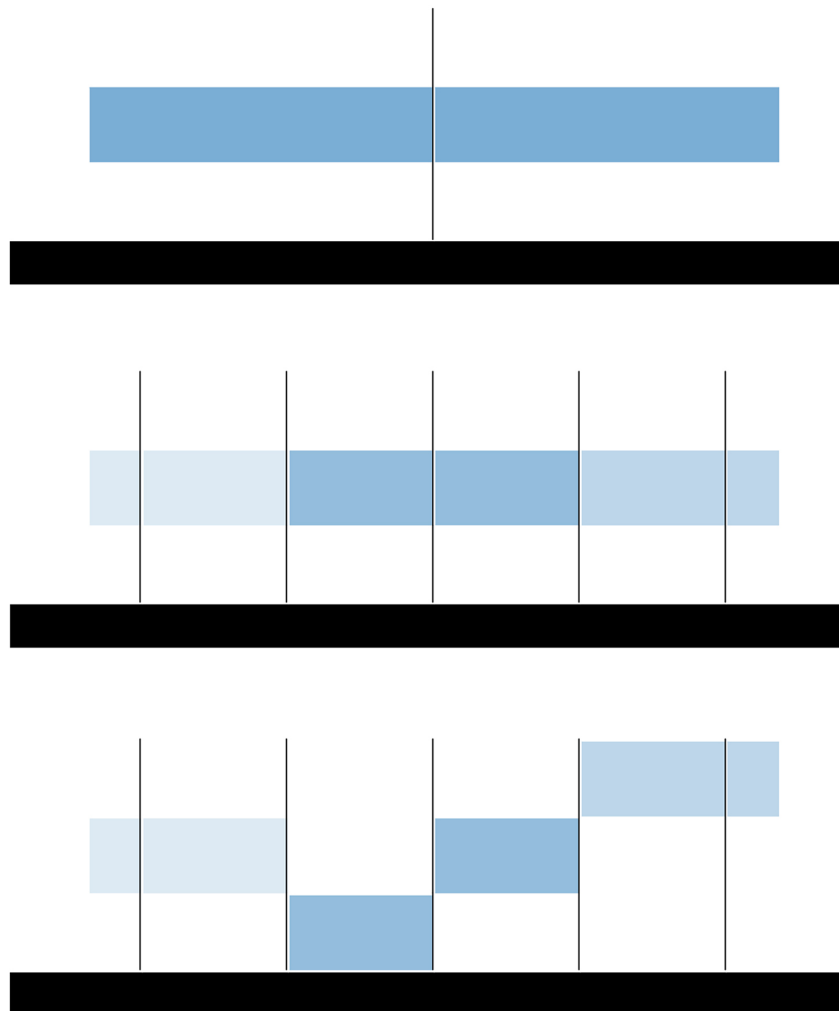

Εικόνα 17: Διάγραμμα όγκων

Στον όροφο ο ένας όγκος ο μεγαλύτερος χρησιμοποιείται κυρίως από τους επισκέπτες έχεις χρήσεις που είναι υποστηρικτικές των δημόσιων υπηρεσιών που υπάρχουν στην γύρω περιοχή, ενώ ο άλλος όγκος χρησιμοποιείται κυρίως από τους πολίτες. Στο ισόγειο βρίσκεται η υποδοχή και η γραμματεία, η ηλεκτρονική βιβλιοθήκη, ένα εστιατόριο καφετέρια και οι βοηθητικοί χώροι. Ο όροφος που είναι διαχωρισμένος σε δυο κομμάτια έχει πιο συγκεκριμένες χρήσεις. Στο μικρό κομμάτι που όπως είπαμε αφορά κυρίως τους επισκέπτες βρίσκεται μια μικρή βιβλιοθήκη, αναγνωστήρια, χώροι ενημέρωσης, ένα ψηφιακό μουσείο και μια προσωρινή έκθεση, ενώ στο άλλο κομμάτι φιλοξενούνται τα γραφεία πληροφορικής, τα γραφεία συμβουλευτικής υπηρεσίας, το ηλεκτρονικό μητρώο, το εργαστήριο ηλεκτρονικών υπολογιστών,

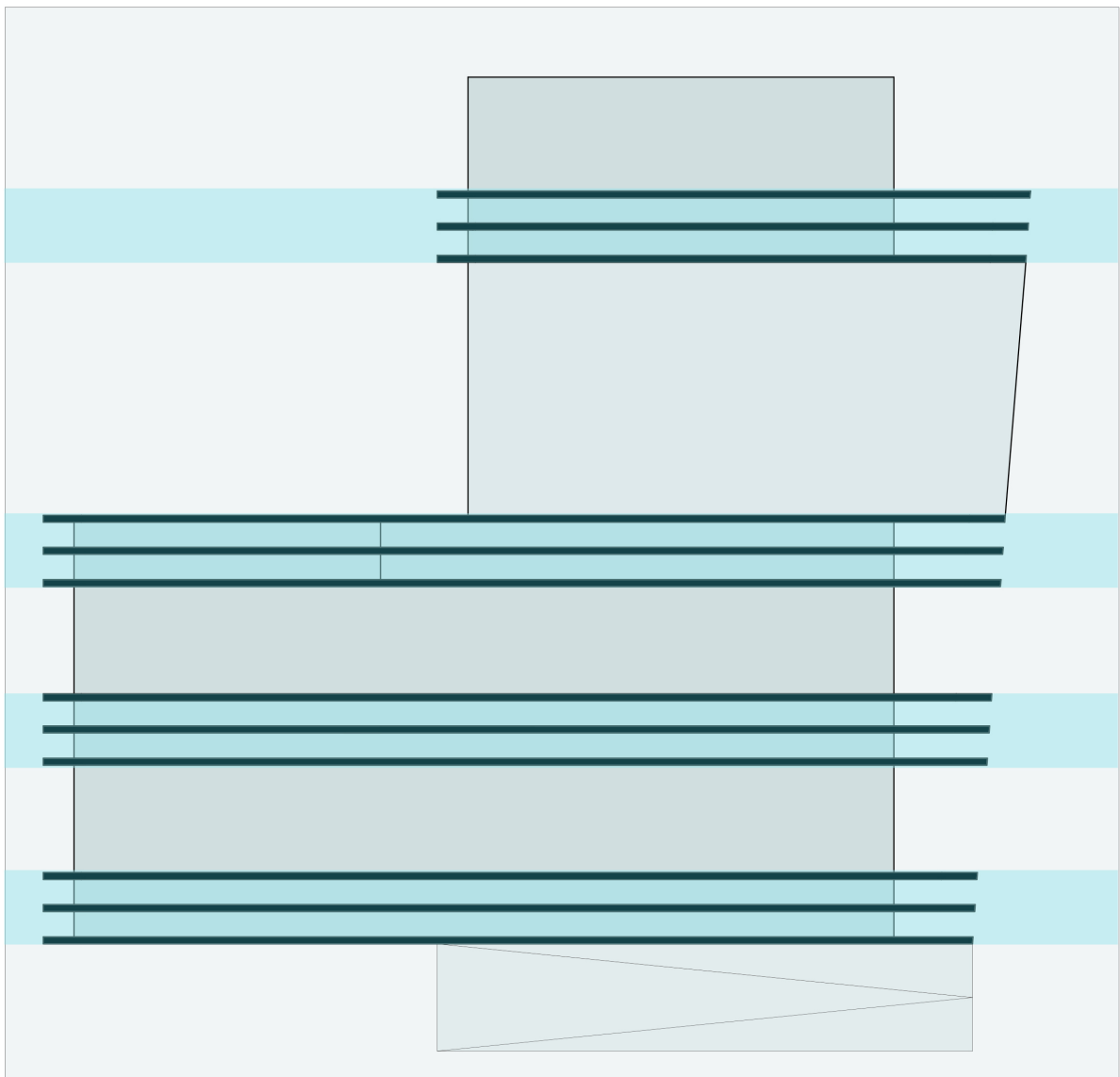
μια αίθουσα διαλέξεων , συνεδριακός χώρος και το meditation room. Το γεγονός ότι διαχωρίζονται αυτοί χώροι για τους επισκέπτες και τους πολίτες δεν είναι δεσμευτικό, αυτός ο διαχωρισμός αφορά κυρίως την λειτουργικότητα του κτιρίου.

Εικόνα 18: Διάγραμμα ιδέας-διάσπασης όγκων

Το κτίριο αποτελείται από τρεις όγκους, έναν στον ισόγειο, και δύο στους ορόφους που συνδέονται μεταξύ τους και αλληλεπιδρούν και αλληλοεπηρεάζονται ο ένας από τον άλλον. Το βασικό και κυρίαρχο στοιχείο του οικοδομήματος είναι τέσσερες παράλληλες ροές που μοιάζουν να αγκαλιάζουν το κτίριο όπου σηματοδοτούν και την είσοδο του κτιρίου. Πρόκειται για μεταλλικά χαλύβδινα στοιχεία σαν 4 πύλες η καθεμία από τις οποίες αποτελείται από 3 ίδια κομμάτια που αποτελούν και τον βασικό φέροντα

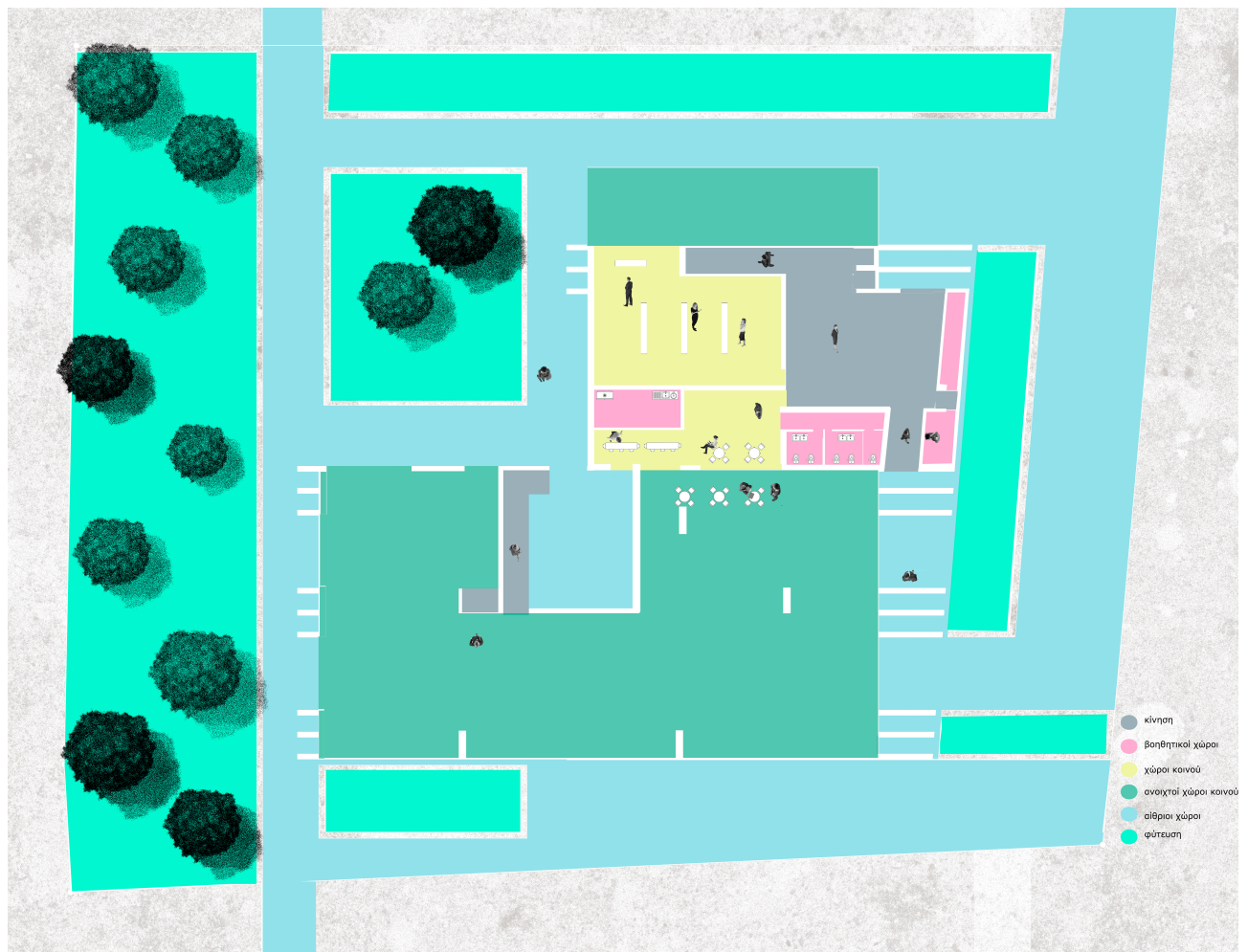
οργανισμό του κτηρίου. Είναι σαν μεγάλα υποστυλώματα που έχουνε το ρόλο της στοάς. Ο κυρίαρχος ρόλος τους δεν είναι η σηματοδότηση του κτηρίου ή διαφοροποίηση του από τα άλλα αλλά είναι στατικός του χαρακτήρας. Αποτελεί μια μεταλλική κατασκευή όπου κρατάει τους όγκους του κτηρίου όπου είναι από μπετονένια και μεταλλικά στοιχεία.

Εικόνα 19: Διάγραμμα φέροντα οργανισμού

Η είσοδος του κτιρίου γίνεται από την οδό Κωνσταντίνου Καραμανλή. Το πρώτο πράγμα που παρατηρεί ο επισκέπτης είναι μια μεγάλη οθόνη που φτάνει ως στο ύψος μέχρι τον πρώτο όροφο και σηματοδοτεί την χρήση του κτηρίου και την είσοδο του. Στην οθόνη προβάλλονται πληροφορίες που αφορούν την υπηρεσίες και τις παροχές του κτιρίου αλλά πληροφορίες για την πόλη της

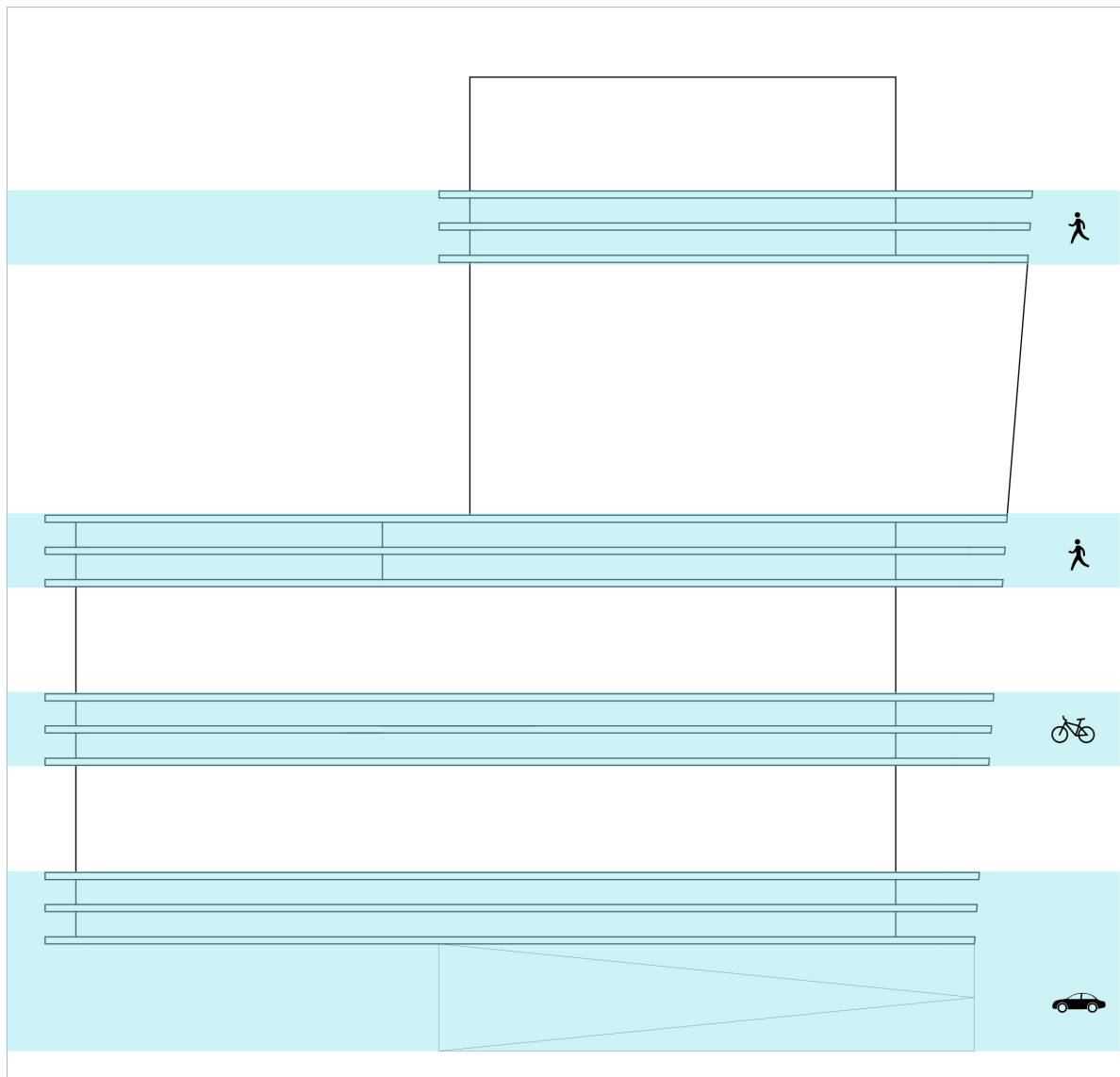
Λαμίας. Η γραμμή που σηματοδοτεί την κτίριο στην πρόσοψη του είναι παράλληλη με την οικοδομική γραμμή του οικοπέδου, έχει δηλαδή τη φορά της οικοδομικής γραμμής.

Εικόνα 20: Διάγραμμα χώρων του ισογείου

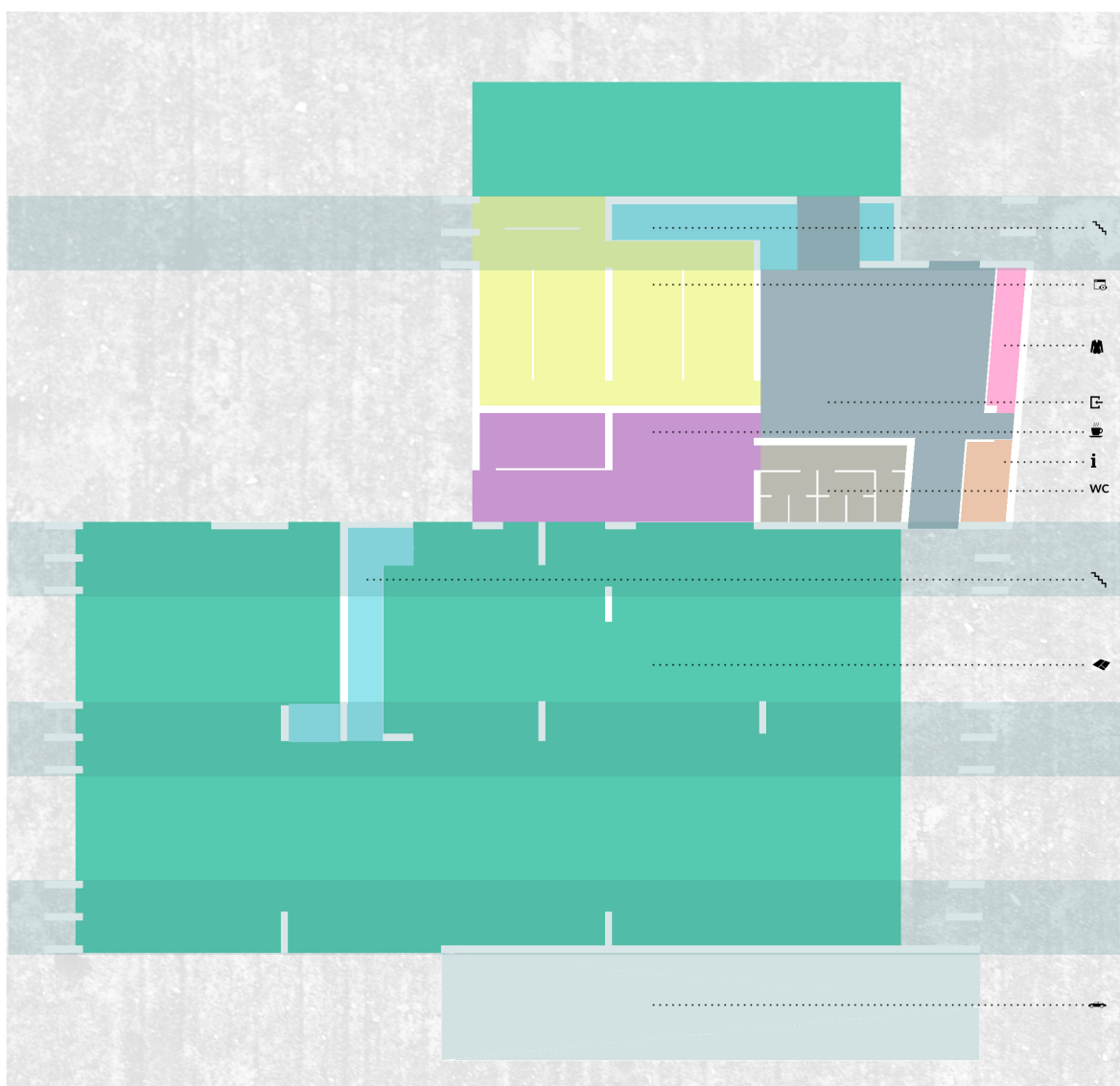
Η είσοδος στο κτίριο ουσιαστικά γίνεται από 4 πλευρές. Η κύρια είσοδος γίνεται από δεξιά και αριστερά αυτής της μεγάλης οθόνης όπου αφορά το κοινό και είναι κοινή για τους επισκέπτες και για τους πολίτες, για τους ενήλικες και τα παιδιά από λειτουργικής και ψυχολογικής πλευράς. Είναι ένας χώρος ανοιχτός μεγάλος και ευρύχωρος έτσι ώστε να μην γίνεται συνωστισμός στον χώρο. Η άλλη είσοδος που είναι δευτερεύουσας χρήσης είναι ο ανοιχτός χώρος που υπάρχει κάτω από τους όγκους του ορόφου όπου οδηγεί στην καφετέρια η στη δευτερεύουσα ροή (σκάλα και ασανσέρ) που οδηγεί στον πάνω όροφο. Σε αυτόν τον μεγάλο χώρο εκτός από τα τραπέζια του αναψυκτηρίου μπορούν να φιλοξενηθούν και υπαίθριες εκθέσεις ζωγραφικής, βιβλίου, γλυπτικής και γενικά εκθέσεις πολιτιστικού ενδιαφέροντος οπότε οι επισκέπτες να μην είναι αναγκασμένοι αν επιθυμούν να δουν την έκθεση να εισέρθουν μέσα από το κτίριο αλλά μπορούν να την επισκεφτούν κατευθείαν. Επίσης πίσω από τις

βοηθητικές σκάλες υπάρχει χώρος για να τοποθετηθούν ποδήλατα οπότε η είσοδος για τους ποδηλάτες γίνεται από αυτή την μεριά. Τέλος η τρίτη είσοδος γίνεται από υπόγεια διότι υπάρχει μελέτη για το παρκάρισμα των οχημάτων που με ράμπα κατεβαίνουν στο υπόγειο όπου παρκάρουν και ανεβαίνουν στους πάνω ορόφους με το βοηθητικό ασανσέρ.

Εικόνα21: Διάγραμμα εισόδων

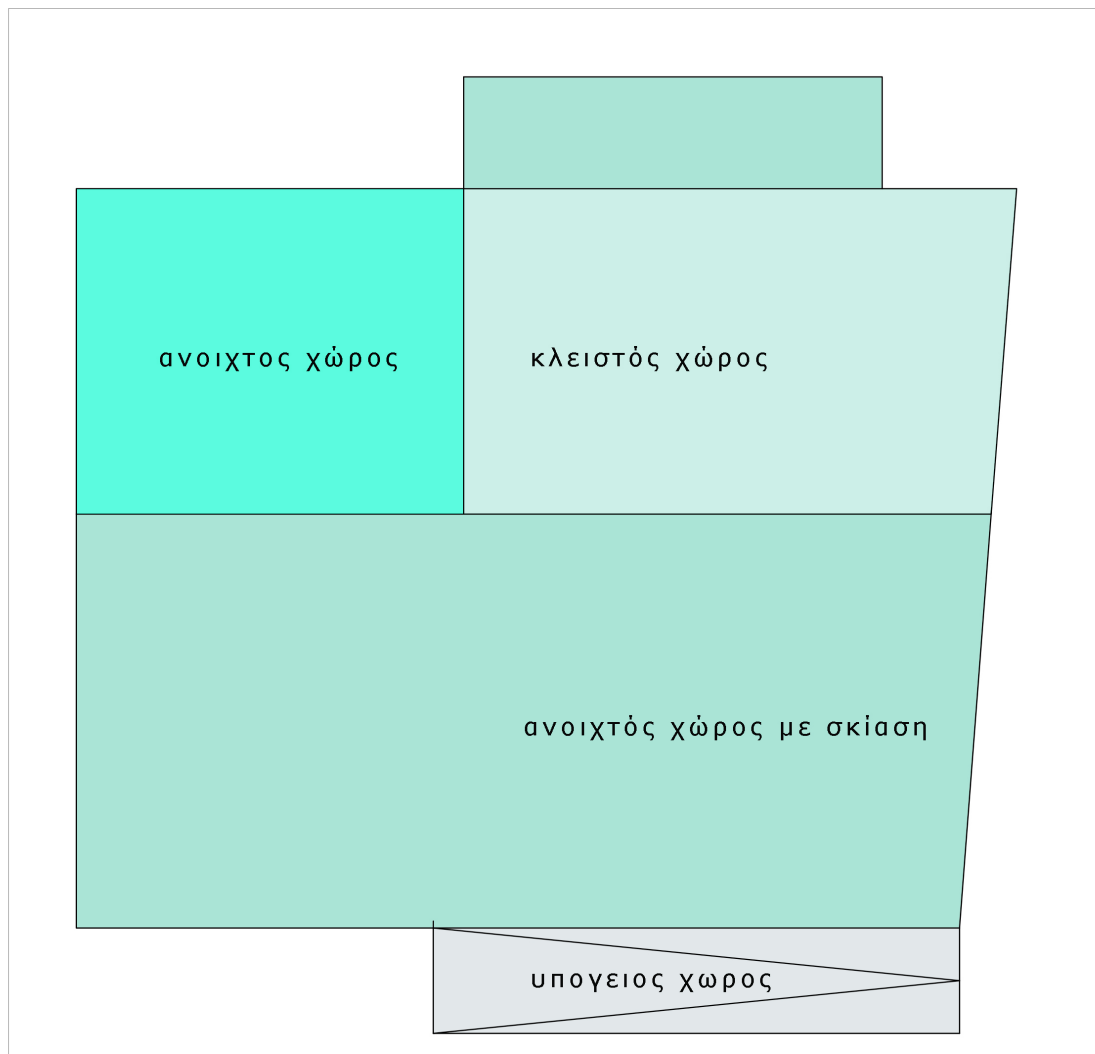
Το ισόγειο του κτιρίου, που όπως αναφέρθηκε και παραπάνω είναι οι κοινοί χώροι που φιλοξενεί τις πιο γενικές χρήσεις.

Εικόνα 22: Διάγραμμα χρήσεων του ισογείου

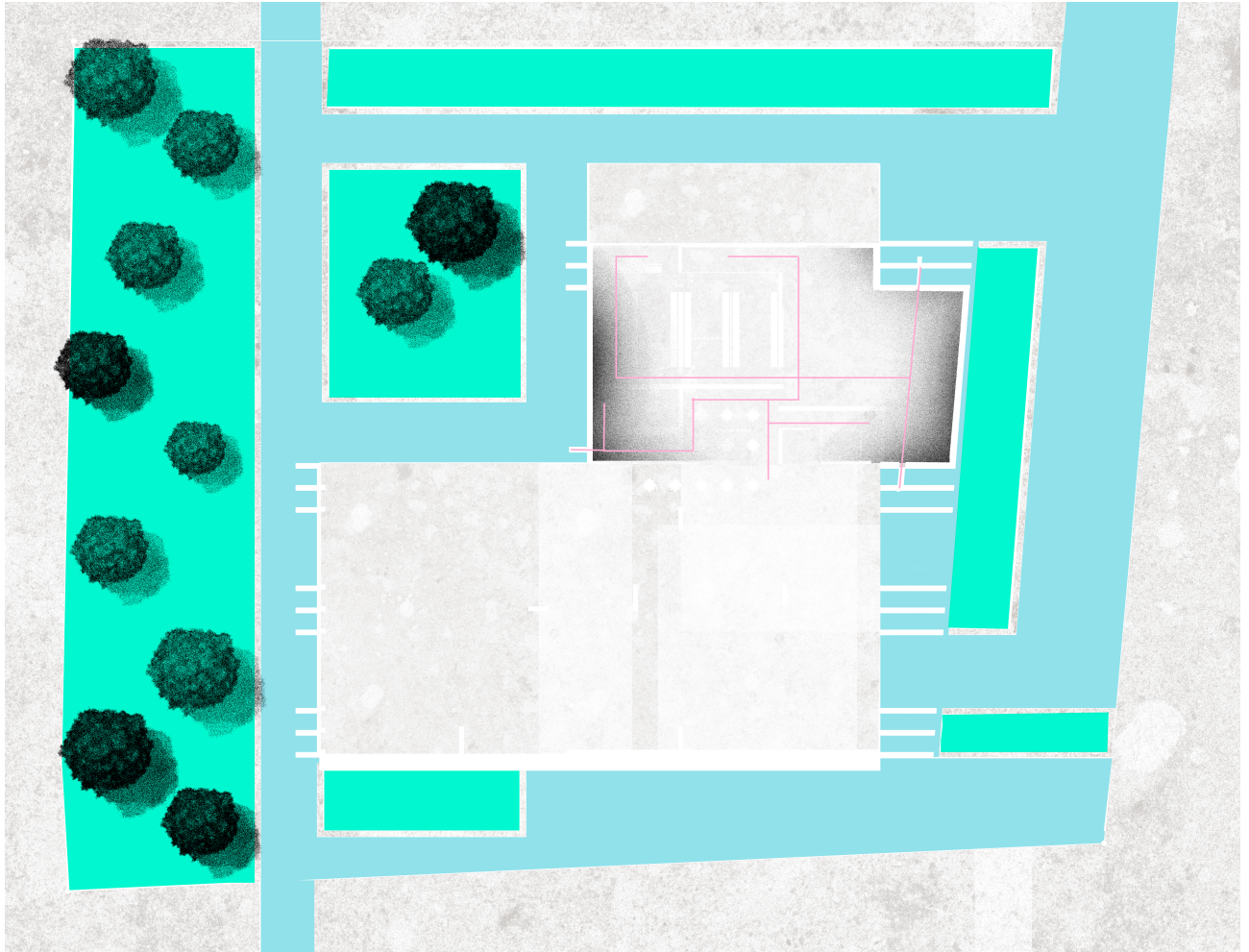
Στην κύρια είσοδο που γίνεται από δεξιά και αριστερά υπάρχει ένας πολύ μεγάλος χώρος που λειτουργεί σαν hall area. Σε αυτόν τον χώρο υπάρχει μια μεγάλη οθόνη που χρησιμοποιείται ως πρόγραμμα για τις χρήσεις του κτιρίου και ως οθόνη πληροφοριών που μπορεί να χρειάζονται οι επισκέπτες. Σε αυτή την οθόνη για παράδειγμα ένας πολίτης που χρειάζεται πληροφορίες για κάποια υπηρεσία μπορεί να έχει λογαριασμό και με την κάρτα του να πάρει πληροφορίες από το ηλεκτρονικό του μητρώο και να εξυπηρετηθεί απευθείας ή να πληροφορηθεί ως προς στο ποιά συμβουλευτική υπηρεσία του κτιρίου να απευθυνθεί. Πίσω από αυτή την οθόνη τοίχος υπάρχει η γκαρνταρόμπα. Επίσης εκτός από τις ηλεκτρονικές πληροφορίες υπάρχει και ένας χώρος, ένα δωμάτιο info όπου κάποιος μπορεί να εξυπηρετηθεί κατευθείαν από κάποιον υπάλληλο

του κτιρίου. Στο κομμάτι αυτό του κτιρίου υπάρχει σε πολύ εύκολη πρόσβαση το ψηφιακό μουσείο, όπου αποτελείται από οπτικοακουστικό υλικό και κάθε φορά μπορεί να φιλοξενεί διαφορετική έκθεση. Η κύρια έκθεση είναι πληροφορίες για την ιστορία και την αρχιτεκτονική της πόλης της Λαμίας με φωτογραφίες και βίντεο ενώ κατά καιρούς μπορεί να φιλοξενεί και άλλες εκθέσεις όπως ηλεκτρονική πινακοθήκη, 3d μακέτες χώρων κλπ. Δίπλα από την αίθουσα αυτή βρίσκεται η καφετέρια εστιατόριο όπου τα τραπεζοκαθήσματα μπορούν να εκτίνονται και στον εξωτερικό χώρο του κτιρίου όντας προφυλασσόμενα από τον πάνω όροφο. Σε αυτόν τον μεγάλο ανοιχτό χώρο μπορούν να φιλοξενηθούν υπαίθριες εκθέσεις και δραστηριότητες πολλών ειδών και αποτελεί πόλο έλξης των περαστικών. Στο ισόγειο επίσης φιλοξενούνται και δευτερεύουσες χρήσεις όπως wc και βοηθητικοί χώροι.

Εικόνα 23: Διάγραμμα ανοιχτων – κλειστων χώρων

Η κίνηση στο ισόγειο και η διέλευση στο κτίριο γίνεται ομαλά ανάμεσα στους χώρους και η διαρρύθμιση καθορίζει τον τρόπο που θα κινηθεί ο επισκέπτης και τον κατευθύνει ανάλογα.

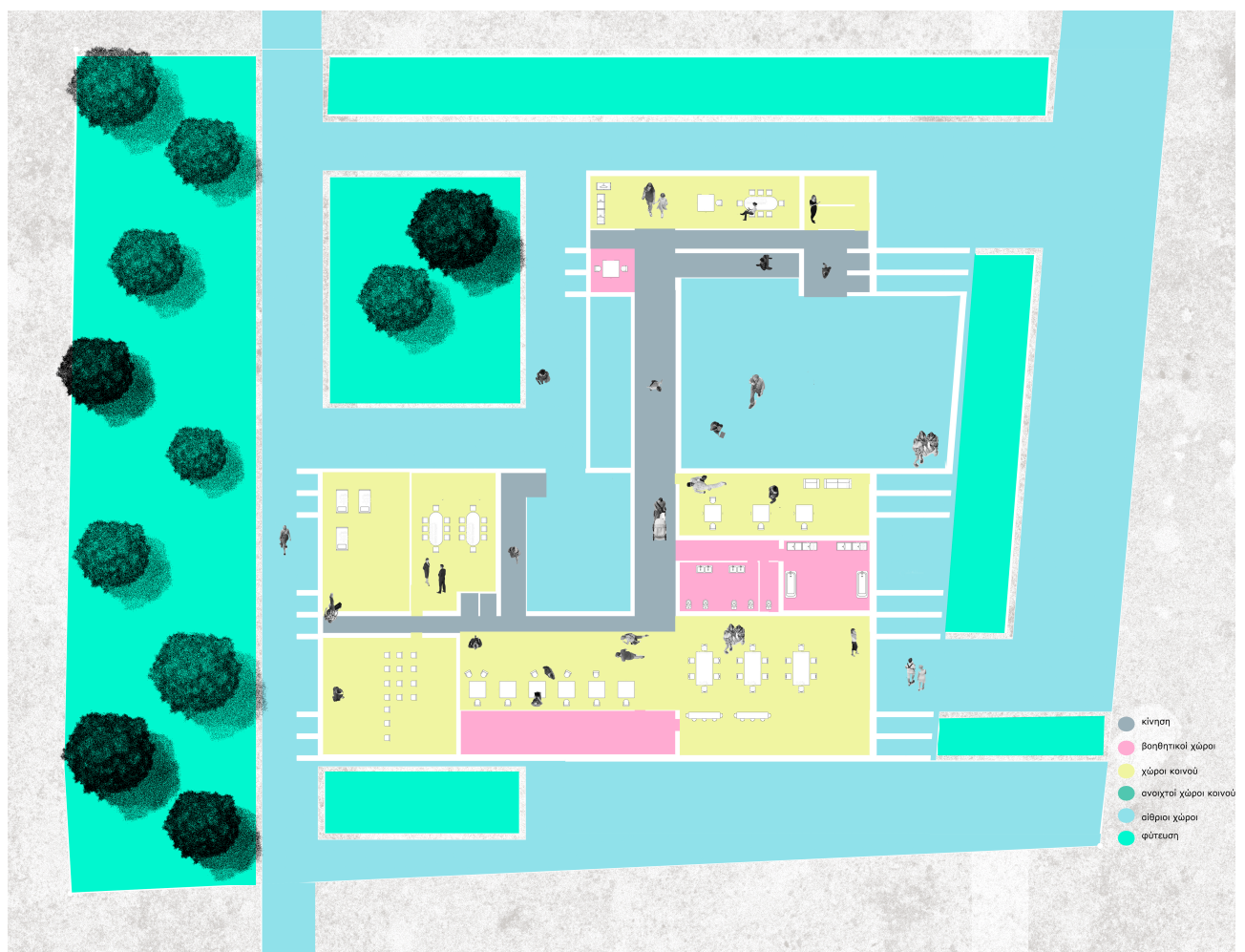

Εικόνα 24: Διάγραμμα κίνησης του ισογείου

Η διέλευση από το ισόγειο στον πάνω όροφο γίνεται από μια σκάλα εσωτερικά και μια εξωτερικά, συνοδευόμενες και από δύο ανελκυστήρες. Ο επισκέπτης μπορεί να επακολουθήσει και τις δύο πορείες για να ανέβει όροφο. Με βάση τις πληροφορίες που έχει συλλέξει από την υποδοχή μπορεί να επακολουθήσει την πορεία από την εσωτερική σκάλα. Ανεβαίνοντας συναντά έναν χώρο ενημέρωσης για επιπλέον πληροφορίες του ορόφου. Στον μικρό όγκο του κτιρίου συναντά μια μικρή βιβλιοθήκη. Παρόλο που το κτίριο βασίζεται στην τεχνολογία και στα ψηφιακά συστήματα ο παραδοσιακός τρόπος διαβάσματος δεν λείπει από το πολιτιστικό αυτό κέντρο. Δίπλα από την βιβλιοθήκη υπάρχει το αναγνωστήριο. Σε αυτόν τον χώρο του κτιρίου οι αίθουσες είναι πιο κλειστές και απόμακρες από τις υπόλοιπες χρήσεις διότι για αυτές τις χρήσεις χρειάζεται

απομόνωση και ησυχία. Επίσης σε αυτόν τον χώρο υπάρχει και ένα μικρή ψηφιακή έκθεση που τη συναντάς μόλις ανέβει από το ασανσέρ.

Το ενδιαφέρον σε αυτόν τον όροφο αποτελεί το γεγονός ότι όταν ανεβαίνει ο επισκέπτης με τον ανελκυστήρα στα αριστερά έρχεται αντιμέτωπος με ένα μεγάλο ανοιχτό αίθριο χώρο που ορίζεται ανάμεσα από τους δύο όγκους του κτιρίου. Πρόκειται για τον χώρο που είναι το δώμα του ισογείου. Αυτός ο χώρος είναι ανεξάρτητος και δεν αγκαλιάζεται από τα κάθετα στοιχεία του φέροντα οργανισμού και αποτελεί το μέτωπο του κτιρίου στην πόλη. Οι τρεις πλευρές του, που ακουμπάνε το κτίριο είναι από γυαλί και η τέταρτη πλευρά είναι ανοιχτή στην πόλη. Δεν αποτελεί ανεξάρτητο και μεμονωμένο κομμάτι του κτιρίου καθώς η οπτική επαφή είναι το κυρίαρχο στοιχείο που κάνει αυτούς τους χώρους να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Είναι ο χώρος εκτόνωσης, ξεκούρασης και συγκέντρωσης των ανθρώπων που επισκέπτονται αυτό το κτίριο, καθώς επίσης μπορεί να θεωρηθεί και ως πυρήνας προσέλκυσης κόσμου καθώς είναι ορατή η κίνηση από το κομμάτι του δρόμου. Μπορεί να θεωρηθεί ως μια πλατεία στον πολεοδομικό ιστό της πόλης.

Εικόνα 25: Διάγραμμα χώρων του ορόφου

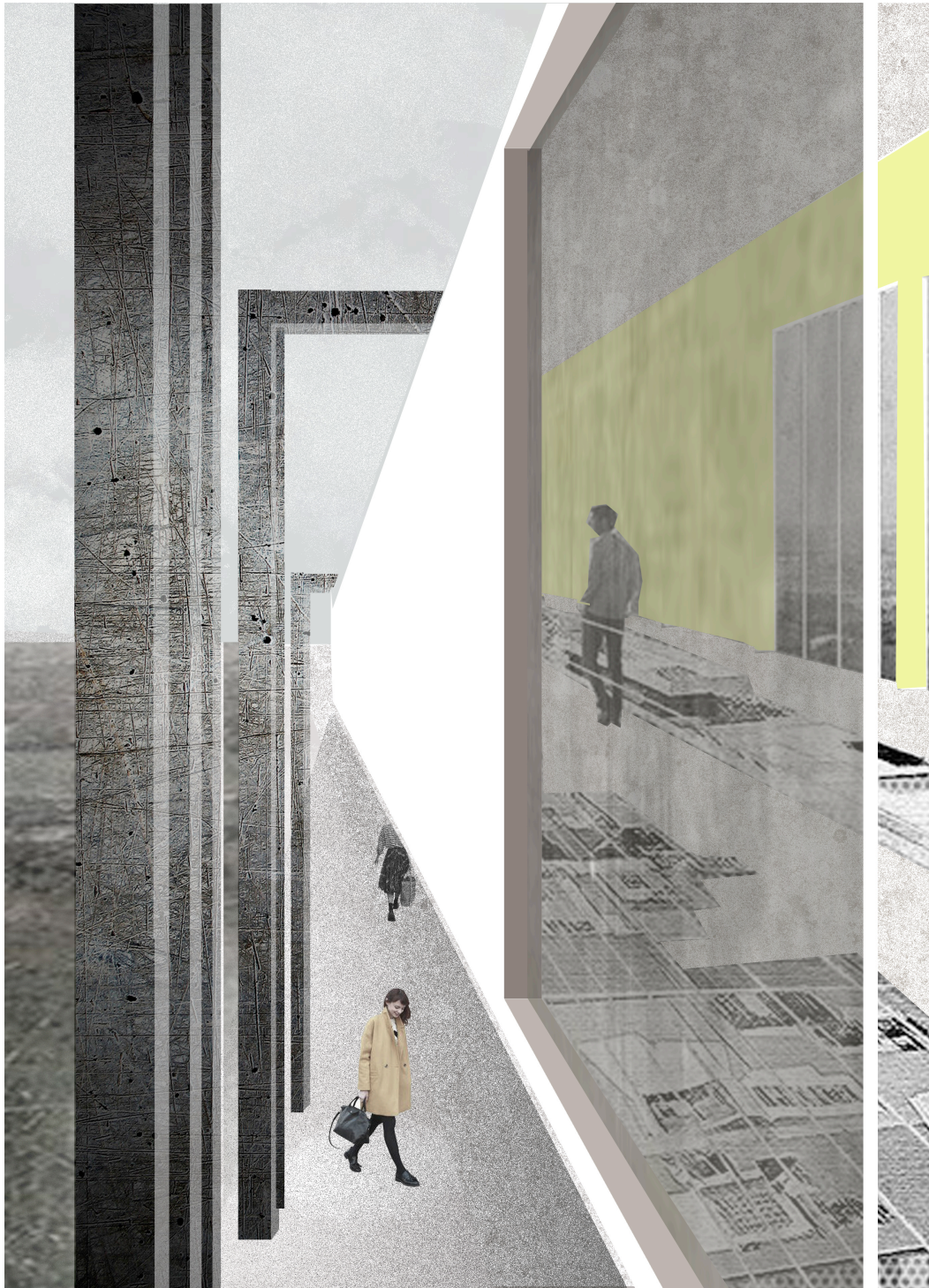

Το πέρασμα από τον ένα όγκο του κτιρίου στον άλλο γίνεται μέσω μιας γυάλινης γέφυρας-διαδρόμου όπου από τη μια πλευρά ο θεατής βλέπει την πλατφόρμα εκτόνωσης και από την άλλη ένα πάρκο. Είναι σημαντικό ο επισκέπτης να νιώθει και να έχει οπτική επαφή με όλη την πόλη στην οποία βρίσκεται καθώς το κτίριο αποτελεί σημαντικό κομμάτι του αστικού ιστού.

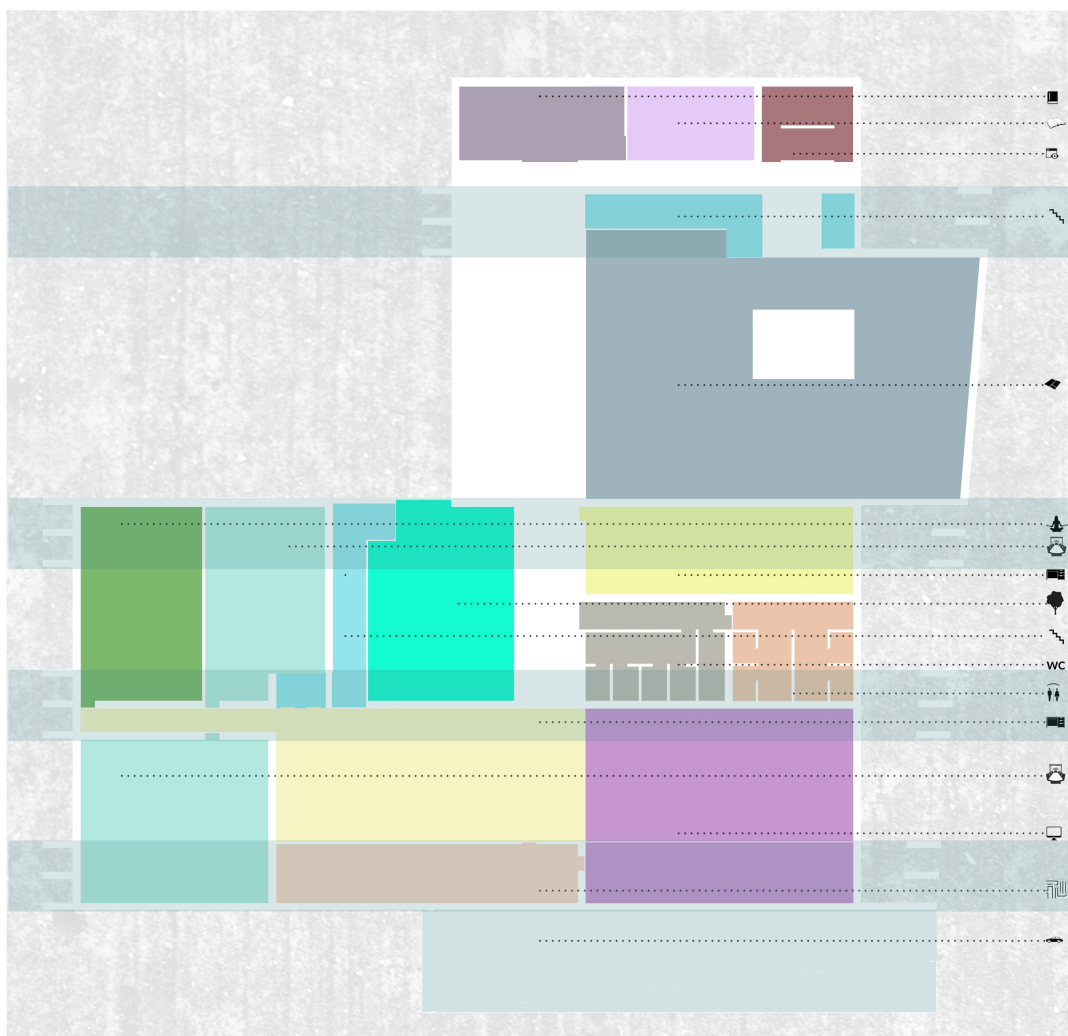
Εικόνα 26: Άποψη του γυάλινου διαδρόμου

Ο μεγάλος όγκος του κτιρίου όπου η πρόσβαση γίνεται είτε μέσω του γυάλινου διαδρόμου είτε μέσω της δευτερεύουσας σκάλας αφορά και τους πολίτες της πόλης εκτός από τους επισκέπτες. Εδώ βρίσκεται το κεντρικό και βασικότερο κομμάτι του κτιρίου.

Εικόνα 27: Άποψη από τον χώρο των γραφείων

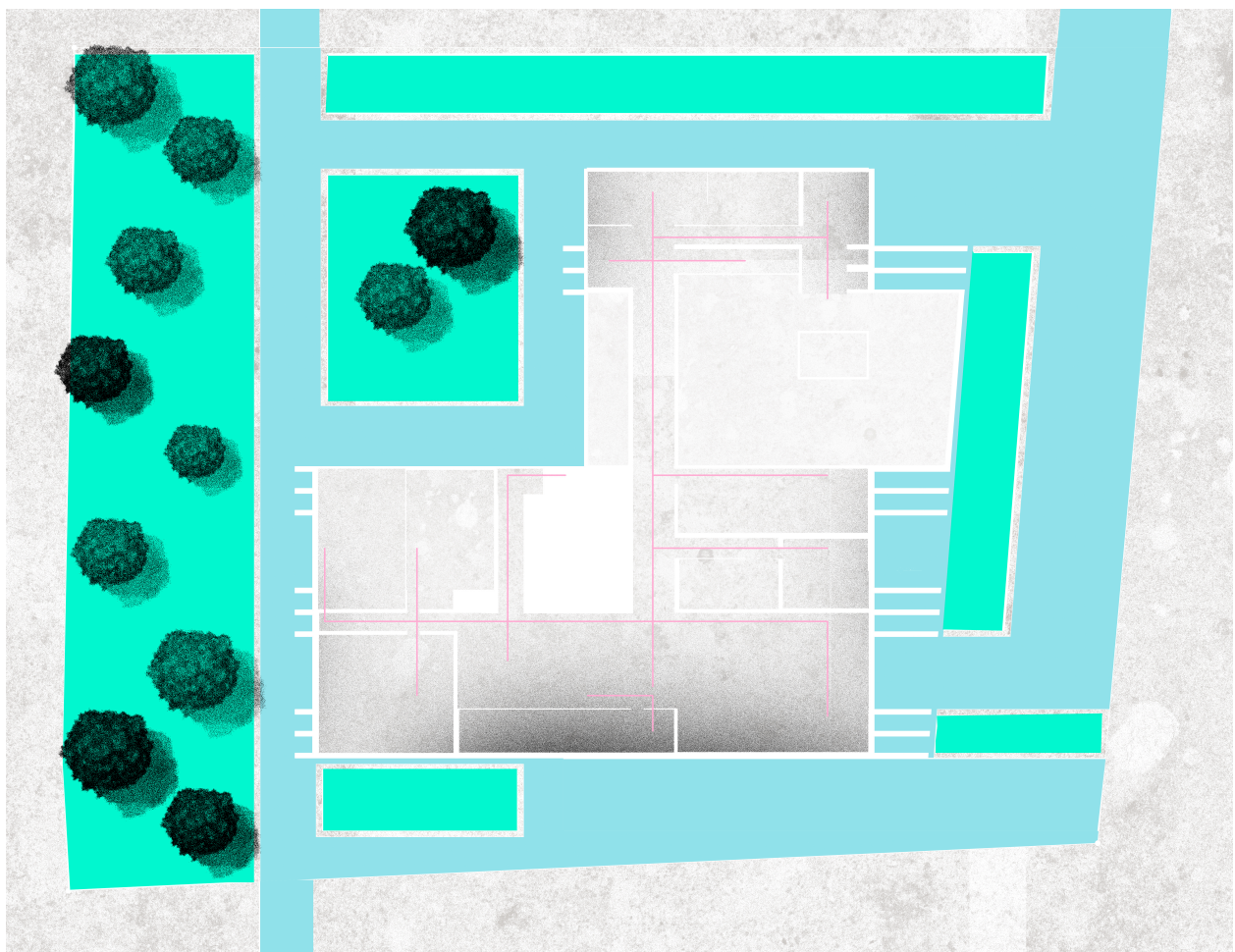
Πιο συγκεκριμένα στεγάζονται όλες οι υποστηρικτικές υπηρεσίες και τα γραφεία. Τα γραφεία είναι γραφεία συμβουλευτικών υπηρεσιών όπου συμβουλεύουν τους ενδιαφερόμενους, συντονίζουν τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν και γενικά δίνουν πληροφορίες. Επίσης υπάρχει και το γραφείο του διευθύνοντα που είναι υπεύθυνος για την ομαλή λειτουργία του κτιριολογικού προγράμματος. Παράλληλα εδώ στεγάζονται και τα γραφεία πληροφορικής και είναι τα πρώτα που συναντάει κάποιος. Αυτό εξυπηρετεί κυρίως τον λειτουργικό σκοπό των πολιτών της Λαμίας καθώς μπαίνουν, ανεβαίνουν, παίρνουν την πληροφορία που θέλουν και φεύγουν. Αυτά τα γραφεία προσφέρουν ενημέρωση όπου υπάρχουν υπάλληλοι που εξυπηρετούν το κοινό. Αυτός ο χώρος είναι ο μεγαλύτερος χώρος της mediatech και είναι οργανωμένος σαν open plan δηλαδή χώροι πολλαπλών λειτουργιών παρεμφερείς μεταξύ τους αλλά χωρίς να χωρίζονται με τοίχους, είναι δηλαδή σαν μια μεγάλη κάτοψη με νοητούς διαχωρισμούς μεταξύ των χώρων.

Εικόνα 28: Διάγραμμα χρήσεων του ορόφου

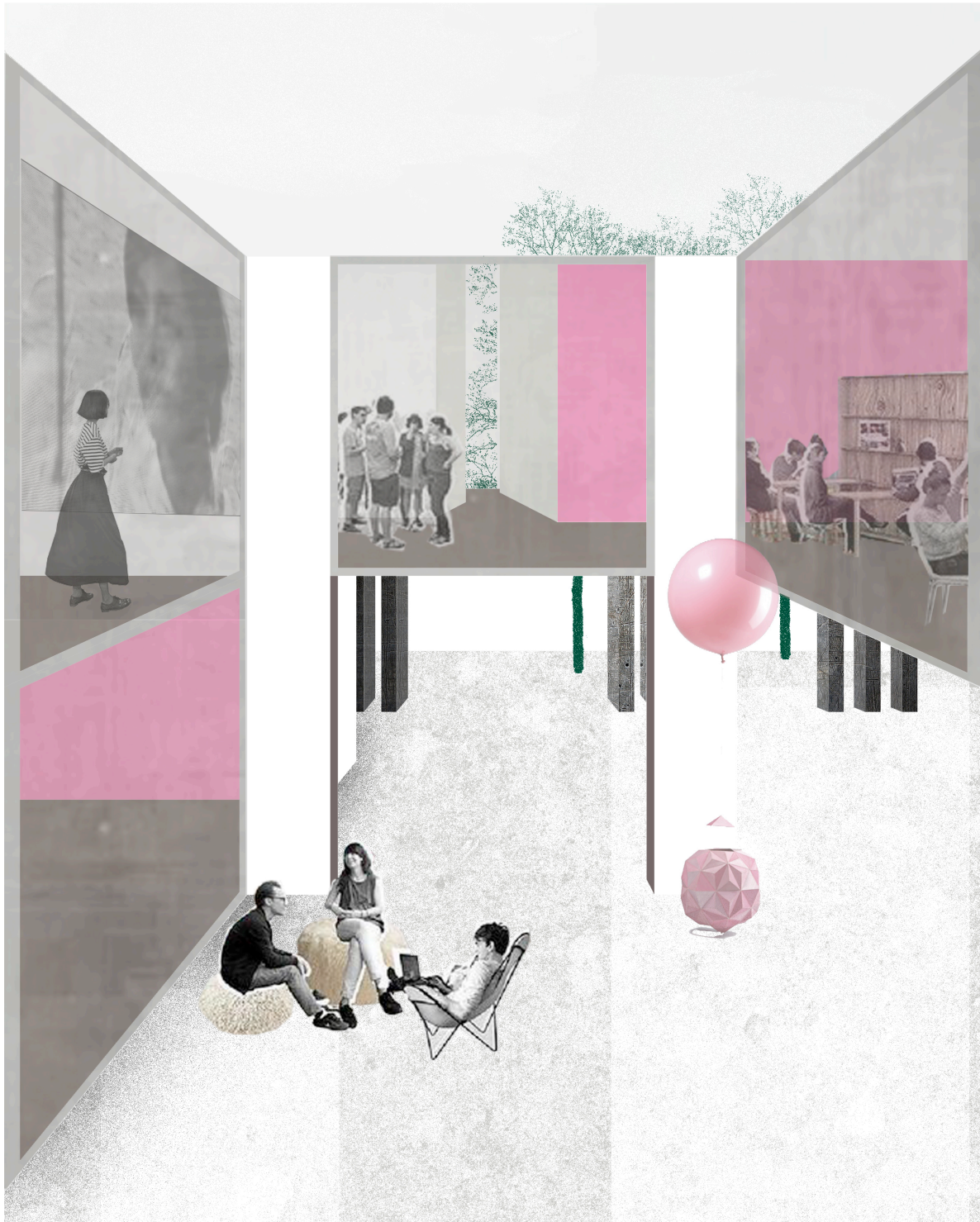
Η βασική και καινοτόμα χρήση της mediatech που σχεδιάστηκε είναι η χωροθέτηση media lab και ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης όπου είναι έναν νέος και σύγχρονος τρόπος πληροφόρησης και ενημέρωσης με απεριόριστες δυνατότητες και μεγάλη παροχή υπηρεσιών, άμεσα, γρήγορη και εύκολη. Επίσης υπάρχει μια αίθουσα όπου βρίσκεται το ηλεκτρονικό μητρώο και οι βάσεις δεδομένων στον σκληρό των υπολογιστών. Είναι ένας χώρος χωρίς ανοίγματα. Σε αυτόν τον όροφο επίσης είναι τοποθετημένη και μια αίθουσα διαλέξεων και ο χώρος συνεδριάσεων όπου μπορούν να την χρησιμοποιήσουν όχι μόνο τα άτομα του οικήματος αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από άλλες ομάδες ανθρώπων που προέρχονται από τους εξωτερικούς χώρους όπως οι υπάλληλοι και οι καθηγητές από το ΤΕΙ και από τις γύρω υπηρεσίες όπου βοηθάει η δευτερεύουσα είσοδος. Τέλος σε αυτόν τον όροφο υπάρχει και το meditation room όπου βοηθάει στην χαλάρωση και στην ξεκούραση των ανθρώπων που επισκέπτονται το κτίριο αλλά και αυτών που δουλεύουν.

Η κίνηση και η πορεία στον πάνω όροφο ακολουθεί τις αρχικές προδιαγραφές κίνησης του κτιρίου ομαλή και εύκολη σε ένα open plan κτίριο.

Εικόνα 29: Διάγραμμα κίνησης του ορόφου

Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό αυτού του κτιρίου είναι το εσωτερικό αίθριο που σχηματίζεται από την πίσω σκάλα το οποίο είναι ανοιχτό από πάνω και από κάτω και με τζάμι στις πλευρές του που επιτρέπει στον επισκέπτη να βλέπει την κίνηση. Παράλληλα αυτή η σκάλα χρησιμοποιείται και για την πυροπροστασία.

Εικόνα 30: Άποψη από το εσωτερικό αίθριο

3.4. ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

Σημαντικό κομμάτι όσο αναφορά τον προσανατολισμό του κτιρίου είναι η διάταξη των λειτουργιών. Έτσι οι χρήσεις στο κτιριακό σύνολο δεν χωρίζονται μόνο ογκοπλαστικά αλλά και με βάση τις ανάγκες που έχει η κάθε χρήση. Σίγουρα μιλάμε για ένα κτίριο το οποίο σε μεγάλο βαθμό θεωρείται δημόσιο, γι αυτό το λόγο δόθηκε αρκετά μεγάλη έμφαση στην κύρια όψη του όσο και στις υπόλοιπες.

Για τον επαρκή και ολικό φωτισμό του κτιρίου έχουν τοποθετηθεί ανοίγματα μικρά και κατακόρυφα στους τέσσερις άξονες του φέροντα οργανισμού. Υπάρχει εφελκυστικό σύστημα αερισμού, δηλαδή ο αερισμός γίνεται φυσικά στο κτίριο από το εσωτερικό αίθριο που δημιουργεί κυκλικό αερισμό σε όλο το κτίριο, ο οποίος εισέρχεται σε όλους τους χώρους.

Ένα άλλο βασικό χαρακτηριστικό του προσανατολισμού είναι ότι αποφεύγεται η θάμπωση στις αίθουσες που υπάρχουν υπολογιστές και οθόνες χρησιμοποιώντας τα σωστά ανοίγματα. Αυτό επιτεύχθηκε επειδή έχουμε σταθερό φωτισμό από την πλευρά που είναι οι οθόνες, τα βόρεια ανοίγματα και τα δυτικά κάποιες συγκεκριμένες ώρες της ημέρας.

Παράλληλα αποφεύγεται η υπερθέρμανση διατηρώντας μεγάλο μέρος της νότιας όψης κλειστή διότι εκεί υπάρχει μεγάλος αριθμός του ηλεκτρομηχανικού μηχανισμού και για τη δημιουργία ανοιγμάτων χρησιμοποιήθηκε μικρό μέρος της νότιας όψης.

Το skyline είναι με σταθερή κλίση στο βορά στο ύψος της ρεσεψιόν για να φωτίζεται και να αερίζεται σωστά ο χώρος. Στον περιβάλλοντα χώρο έχουν φυτευτεί ψηλά δέντρα για την δημιουργία καλύτερου μικροκλίματος. Ουσιαστικά το κτίριο λειτουργεί με παθητικά συστήματα. Δεν θεωρείται βιοκλιματικό αλλά τηρεί τις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού. Για την θέρμανση και τον φωτισμό χρησιμοποιείται και μηχανολογικός εξοπλισμός.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε μία ιστορική ανδρομή για το πως εξελίχθηκαν οι βιβλιοθήκες όσο αναφορά τις σύγχρονες τεχνολογίες και την αρχιτεκτονική στην Ελλάδα και στον κόσμο γενικότερα και πως σήμερα φτάσαμε στην έννοια της mediatech και πως η mediatech σηματοδοτεί την εμφάνιση μιας νέας εποχής, της εποχής του μέλλοντος και της πληροφόρησης.

Για την ανάπτυξη πολιτισμική και τουριστική της πόλης της Λαμίας επιλέχθηκε να σχεδιαστεί μια mediatech στην είσοδο της πόλης που σαν στόχο έχει όχι μόνο την ενημέρωση και την ψυχαγωγία των ανθρώπων της πόλης και των επισκεπτών αλλά και την ανάδειξη ενός πολιτιστικού προφίλ.

Σε ένα τέτοιο χώρο αναδεικνύεται, όχι τόσο δια του λόγου, όσο δια των χωρικών σχέσεων, ο πολιτιστικός και ηθικός χαρακτήρας της πόλης. Δεν είναι μόνο οι λειτουργίες, όπως η ανάπτυξη της έρευνας και η διάχυση της παιδείας από μια καλά οργανωμένη βιβλιοθήκη, ηλεκτρονική, που παρέχει αυτό το νέο κτίριο.

Η συνύπαρξη των ανθρώπων, μεμονωμένα, σε μικρότερες ή μεγαλύτερες ομάδες και σε σύνολα, γύρω από όχι κατ' ανάγκην ομοιογενή γεγονότα και μέσα στον μεγάλο χώρο, τον σχεδιασμένο με βεβαιότητα, συνιστά μίαν ενωτική δημόσια λειτουργία. Πρόκειται για μια πνευματικής τάξεως εμπειρία, που τονώνει την ελπίδα εν μέσω της κρίσης. Ο συνδυασμός διανοητικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων με την περιπλάνηση και τη σωματική άσκηση, αναιρεί την αντίφαση και την πόλωση, απαλλάσσει τον χώρο από την κοσμικότητα και εγγχεί πολλαπλότητα, πολυμέρεια και ουσιώδη δημοκρατικό χαρακτήρα.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

Λάββας, Γ. (2002). Επίτομη ιστορία της αρχιτεκτονικής. University Studio Press, Αθήνα

Maffei, A. (2001). Toyo Ito: works project writings. Milano: Electa.

Renzo, P. (2017). Renzo Piano Building Workshop- Piece by Piece. Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Tschumi, B. (1987). Η απόλαυση της αρχιτεκτονικής.

Toyo, I. (1990). Toyo Ito: Blurring Architecture 1971-2005. Charta 1999

Toyo, I. (2002). Sendai Mediatheque. Harvard Grad Sch Design

Toyo, I. (2009). Toyo Ito. London: Phaidon.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Greek Technical Edition, (2003). Αρχιτεκτονικό έργο – Κτίριο - Επιλογή στη δόμηση Ε.Π.Ε, τόμος 8. Θεσσαλονίκη

Δομές, (2008). Βιβλιοθήκες, τεύχος 06, Διεθνές επιθεώρηση αρχιτεκτονικής

Δομές, (2011). Χώροι θεάματος, τεύχος 03, Διεθνές επιθεώρηση αρχιτεκτονικής

Δομές, (2017). ΚΠΙΧΝ, τεύχος 01, Διεθνές επιθεώρηση αρχιτεκτονικής

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Koolhaas, R. (1989). Mediathiki, Strategy of the Void. Διαθέσιμο στο: <http://oma.eu/projects/tres-grande-bibliotheque>

Βιβλιοθήκη Τεχνολογικού Ίδρύματος Λαμίας. Διαθέσιμο στο: <http://www.lib.teilam.gr>

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Διαθέσιμο στο:
<https://www.snf.org/el/>

Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών. Διαθέσιμο στο:<http://www.sgt.gr/gre/>